

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

OZNÁMENIE KOMISIE

Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov
v ťažkostiach

(2014/C 249/01)

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	ROZSAH PÔSOBNOSTI USMERNENÍ	5
2.1.	Rozsah pôsobnosti v rámci odvetví	5
2.2.	Vecný rozsah pôsobnosti: význam pojmu „podnik v ťažkostiach“	6
2.3.	Pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu a dočasná podpora reštrukturalizácie	7
2.4.	Pomoc určená na pokrytie sociálnych nákladov na reštrukturalizáciu	7
3.	ZLUČITELNOSŤ S VNÚTORNÝM TRHOM	8
3.1.	Príspevok k cieľu spoločného záujmu	9
3.1.1.	Preukázanie sociálnych ťažkostí alebo zlyhania trhu	9
3.1.2.	Plán reštrukturalizácie a návrat k dlhodobej životaschopnosti	10
3.2.	Potreba štátnej intervencie	11
3.3.	Vhodnosť	11
3.3.1.	Pomoc na záchranu	11
3.3.2.	Pomoc na reštrukturalizáciu	12
3.4.	Stimulačný účinok	12
3.5.	Primeranosť pomoci/pomoc obmedzená na minimum	12
3.5.1.	Pomoc na záchranu	12
3.5.2.	Pomoc na reštrukturalizáciu	12
3.6.	Negatívne účinky	14
3.6.1.	Zásada „jedenkrát a naposledy“	14
3.6.2.	Opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže	15
3.6.3.	Príjemcovia predchádzajúcej neoprávnenej pomoci	17
3.6.4.	Osobitné podmienky súvisiace so schválením pomoci	18
3.7.	Transparentnosť	18
4.	POMOC NA REŠTRUKTURALIZÁCIU V PODPOROVANÝCH OBLASTIACH	18
5.	POMOC POSKYTOVATEĽOM SVHZ V ŤAŽKOSTIACH	19

6.	SCHÉMY POMOCI PRE MENŠIE SUMY POMOCI A MENŠÍCH PRÍJEMCOV	20
6.1.	Všeobecné podmienky	20
6.2.	Cieľ spoločného záujmu	20
6.3.	Vhodnosť	21
6.4.	Primeranosť pomoci/pomoc obmedzená na minimum	21
6.5.	Negatívne účinky	21
6.6.	Dočasná podpora reštrukturalizácie	22
6.7.	Trvanie a hodnotenie	22
7.	POSTUPY	23
7.1.	Zrýchlený postup pri pomoci na záchranu	23
7.2.	Postupy týkajúce sa plánov reštrukturalizácie	23
7.2.1.	Realizácia plánu reštrukturalizácie	23
7.2.2.	Zmena plánu reštrukturalizácie	23
7.2.3.	Potreba notifikovať Komisii akúkoľvek pomoc poskytnutú príjemcovi počas obdobia reštrukturalizácie	24
8.	SPRÁVY A MONITOROVANIE	24
9.	VHODNÉ OPATRENIA UVEDENÉ V ČLÁNKU 108 ODS. 1 ZFEÚ	24
10.	DÁTUM UPLATŇOVANIA A TRVANIE	25

1. ÚVOD

1. Komisia v týchto usmerneniach stanovuje podmienky, za ktorých sa štátna pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom na základe článku 107 ods. 3 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
2. Komisia prijala pôvodné usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ⁽¹⁾ v roku 1994. V roku 1997 prijala osobitné pravidlá pre poľnohospodárstvo ⁽²⁾. Upravená verzia usmernení bola prijatá v roku 1999 ⁽³⁾. V roku 2004 Komisia prijala nové usmernenia ⁽⁴⁾, ktorých platnosť sa najskôr predĺžila do 9. októbra 2012 ⁽⁵⁾ a následne až do ich nahradenia novými pravidlami ⁽⁶⁾ v súlade s reformným programom stanoveným v oznámení Komisie z 8. mája 2012 o modernizácii štátnej pomoci EÚ ⁽⁷⁾.
3. V uvedenom oznámení Komisia oznámila tri ciele, pokiaľ ide o modernizáciu kontroly štátnej pomoci:
 - a) podporiť udržateľný, inteligentný a inkluzívny rast na konkurenčnom vnútornom trhu;
 - b) zamerať *ex ante* kontroly Komisie na prípady s najväčším vplyvom na vnútorný trh pri súčasnom posilnení spolupráce členských štátov pri presadzovaní pravidiel štátnej pomoci;
 - c) racionalizovať pravidlá a urýchliť rozhodnutia.
4. Komisia v uvedenom oznámení predovšetkým vyzývala na spoločný prístup k revízii rôznych usmernení a rámcov, ktorý je založený na posilňovaní vnútorného trhu, podpore väčšej efektívnosti verejných výdavkov prostredníctvom lepšieho príspevku štátnej pomoci k cieľom spoločného záujmu a na hlbšom preskúmaní motivačného účinku, obmedzení pomoci na minimum a zamedzení negatívnym účinkom pomoci na hospodársku súťaž a obchod.
5. Komisia preskúmala usmernenia týkajúce sa záchrany a reštrukturalizácie firiem v ťažkostiach na základe svojich skúseností s uplatňovaním existujúcich pravidiel a v súlade s uvedeným spoločným prístupom. V revízii sa zohľadňuje aj stratégia Európa 2020 prijatá Komisiou ⁽⁸⁾ a skutočnosť, že negatívne účinky štátnej pomoci by mohli nepriaznivo ovplyvniť nutnosť zvýšiť produktivitu a rast, zachovávať rovnaké príležitosti pre podniky a bojovať proti národnému protekcionizmu.
6. Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu patrí medzi najviac narúšajúce druhy štátnej pomoci. Je známe, že úspešné odvetvia hospodárstva dosahujú rast produktivity nie preto, že všetkým podnikom pôsobiacim na trhu sa zvyšuje produktivita, ale preto, že efektívnejšie a technologicky vyspelé podniky rastú na úkor tých, ktoré sú menej efektívne alebo majú zastarané výrobky. Zánik menej efektívnych podnikov umožňuje ich efektívnejším konkurentom rásť a zároveň vracia aktíva späť na trh, kde sa môžu použiť na produktívnejšie využitie. Pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu zasahuje do tohto procesu a môže výrazne spomaliť hospodársky rast v dotknutých odvetviach.

⁽¹⁾ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. ES C 368, 23.12.1994, s. 12).

⁽²⁾ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. ES C 283, 19.9.1997, s. 2).

⁽³⁾ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. ES C 288, 9.10.1999, s. 2).

⁽⁴⁾ Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2).

⁽⁵⁾ Oznámenie Komisie týkajúce sa predĺženia platnosti usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 156, 9.7.2009, s. 3).

⁽⁶⁾ Oznámenie Komisie týkajúce sa predĺženia platnosti usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach z 1. októbra 2004 (Ú. v. EÚ C 296, 2.10.2012, s. 3).

⁽⁷⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Modernizácia štátnej pomoci EÚ (MŠP) [COM(2012) 209 final].

⁽⁸⁾ Oznámenie Komisie: EURÓPA 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, [KOM(2010) 2020 v konečnom znení].

7. V prípade, že niektoré časti upadajúceho podniku ostávajú v podstate životaschopné, podnik môže byť schopný uskutočniť reštrukturalizáciu, ktorej výsledkom bude ukončenie určitých štrukturálne stratových činností, a umožní reorganizáciu zostávajúcich činností takou formou, ktorá zabezpečí primerané vyhliadky na dlhodobú životaschopnosť. Takáto reštrukturalizácia by sa obvykle mala dať uskutočniť bez štátnej pomoci, a to prostredníctvom dohôd s veriteľmi alebo prostredníctvom konkurzného alebo reorganizačného konania. Moderné konkurzné právo by malo pomôcť prežiť zdravým spoločnostiam, napomôcť zachovanie pracovných miest, pomôcť dodávateľom udržať si zákazníkov a majiteľom zachovať hodnoty v životaschopných spoločnostiach⁽⁹⁾. Môže sa stať, že konkurzným konaním sa životaschopný podnik vráti na trh prostredníctvom akvizície tretími stranami, či už formou prevzatia ako nepretržite fungujúceho podniku alebo formou prevzatia jeho rôznych výrobných aktív.
8. Z toho vyplýva, že podniky by mali byť oprávnené na štátnu pomoc len vtedy, keď vyčerpali všetky trhové možnosti a pokiaľ je táto pomoc potrebná na dosiahnutie dobre vymedzeného cieľa spoločného záujmu. Podniky by mali mať možnosť dostať pomoc podľa týchto usmernení iba raz za desať rokov (zásada „jedenkrát a naposledy“).
9. Ďalšou otázkou je problém morálneho hazardu, ktorý štátna pomoc vytvára. Podniky, ktoré očakávajú, že v prípade ťažkostí budú zachránené, sa môžu pustiť do príliš rizikových a neudržateľných podnikateľských stratégií. Vyhliadka na pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu daného podniku môže navyše umelo znižovať kapitálové náklady podniku, čím mu poskytuje neprímeranú konkurenčnú výhodu na trhu.
10. Štátna pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach môže poškodiť aj vnútorný trh, pretože môže presunúť nespravodlivý podiel zafarbenia v podobe štrukturálneho prispôsobenia sa a sprievodné sociálne a ekonomické problémy na iné členské štáty. To je nežiaduce samo osebe a medzi členskými štátmi to môže spustiť zbytočné preteky v poskytovaní dotácií. Takáto pomoc môže takisto viesť k vytváraniu prekážok vstupu na trh a narušiť stimuly pre cezhraničné činnosti, čo je v rozpore s cieľmi vnútorného trhu.
11. Je preto dôležité zabezpečiť, aby sa pomoc povolila len za podmienok, ktoré zmiernujú jej možné škodlivé účinky a podporujú efektívnosť verejných výdavkov. V súvislosti s pomocou na reštrukturalizáciu sa z hľadiska zmierňovania možných škodlivých účinkov tejto pomoci osvedčili požiadavky na návrat k životaschopnosti, vlastný príspevok a opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže. Platia aj v rámci týchto usmernení, ktoré sa v prípade potreby prispôbia tak, aby zohľadňovali skúsenosti Komisie z nedávnych prípadov. Zaviedol sa pojem rozdelenia zafarbenia, okrem iného s cieľom lepšie riešiť otázku morálneho hazardu. V prípade pomoci na záchranu a dočasnú podporu reštrukturalizácie sa možné škodlivé účinky zmiernujú prostredníctvom obmedzenia trvania a formy pomoci.
12. Ak sa pomoc poskytuje vo forme pomoci na zabezpečenie likvidity obmedzenej z hľadiska výšky aj trvania, obavy z možných škodlivých účinkov sú oveľa menšie, čo umožňuje schváliť takúto pomoc aj za menej prísnych podmienok. Hoci táto pomoc by sa v zásade mohla použiť na podporu celého procesu reštrukturalizácie, obmedzenie obdobia pomoci na záchranu na šesť mesiacov znamená, že k tomu dôjde len zriedka, takže po pomoci na záchranu bežne nasleduje pomoc na reštrukturalizáciu.
13. S cieľom podporiť využívanie menej narušajúcich foriem pomoci sa v týchto usmerneniach zavádza nový pojem „dočasná podpora reštrukturalizácie“. Podobne ako pomoc na záchranu, dočasná podpora reštrukturalizácie môže mať jedine podobu pomoci na zabezpečenie likvidity, ktorá je obmedzená z hľadiska výšky aj trvania. Maximálne trvanie dočasnej podpory reštrukturalizácie je však stanovené na 18 mesiacov, aby bolo možné podporiť celý proces reštrukturalizácie. Dočasná podpora reštrukturalizácie sa môže poskytnúť len malým a stredným podnikom (ďalej len „MSP“) ⁽¹⁰⁾ a menším štátnym podnikom ⁽¹¹⁾, ktoré sa stretávajú s väčšími problémami ako veľké podniky, pokiaľ ide o prístup k likvidite.

⁽⁹⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru: Nový európsky prístup k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti, [COM(2012) 742 final]. Pozri aj odporúčanie Komisie z 12.3.2014 týkajúce sa nového prístupu k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti, [C(2014) 1500 final], najmä odôvodnenie 12.

⁽¹⁰⁾ Na účely týchto usmernení majú výrazy „MSP“, „malý podnik“ a „stredný podnik“ význam podľa odporúčania Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro-, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36) a „veľký podnik“ znamená podnik, ktorý nie je MSP.

⁽¹¹⁾ Na účely týchto usmernení a s cieľom predísť diskriminácii medzi štátnym a súkromným vlastníctvom podnikov sa pod pojmom „menšie štátne podniky“ rozumejú hospodárske jednotky s nezávislou rozhodovacou právomocou, ktoré by sa mali zaradiť medzi malé alebo stredné podniky podľa odporúčania 2003/361/ES, ale vzhľadom na skutočnosť, že 25 % alebo viac ich kapitálu alebo hlasovacích práv je spoločne alebo jednotlivo kontrolovaných verejným orgánom alebo viacerými takýmito orgánmi.

14. V prípade, keď sa pomoc poskytovateľom služieb všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „SVHZ“) v ťažkostiach riadi týmito usmerneniami, posúdenie by sa malo vykonať v súlade so štandardnými zásadami usmernení. Konkrétne použitie týchto zásad však treba v prípade potreby upraviť tak, aby sa zohľadnil osobitný charakter SVHZ a najmä potreba zabezpečiť kontinuitu poskytovania služby v súlade s článkom 106 ods. 2 zmluvy.
15. V akčnom pláne Komisie pre konkurencieschopný a udržateľný oceliarsky priemysel v Európe⁽¹²⁾ (ďalej len „akčný plán pre oceľ“) sa stanovuje rad opatrení, ktorých cieľom je podporovať silné a konkurencieschopné oceliarske odvetvie. V akčnom pláne pre oceľ sa uvádza aj niekoľko oblastí, v ktorých je v zmysle pravidiel pre štátnu pomoc možnosť využiť štátnu pomoc pre podniky oceliarskeho sektora. V súčasných podmienkach výraznej nadmernej kapacity v Európe a vo svete⁽¹³⁾ je však štátna pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu oceliarskych podnikov v ťažkostiach neopodstatnená. Oceliarsky sektor by preto mal byť z rozsahu pôsobnosti týchto usmernení vylúčený.
16. V rozhodnutí Rady 2010/787/EÚ⁽¹⁴⁾ sa stanovujú podmienky, za ktorých možno do roku 2027 poskytnúť prevádzkovú, sociálnu a environmentálnu pomoc na produkciu neschopnú konkurencie v uhoľnom priemysle⁽¹⁵⁾. Aktuálne predpisy nadväzujú na prechádzajúce predpisy týkajúce sa tohto sektora, ktoré sa uplatňovali v období rokov 2002 až 2010⁽¹⁶⁾, resp. rokov 1993 až 2002⁽¹⁷⁾, a ktoré uľahčili reštrukturalizáciu podnikov neschopných konkurencie pôsobiacich v odvetví uhoľného priemyslu. V dôsledku toho a vzhľadom na pretrvávajúcu potrebu podporovať štrukturálne zmeny v produkcii uhlia v Únii sú súčasné pravidlá prísnejšie ako predchádzajúce a vyžadujú trvalé ukončenie produkcie a predaja podporovanej produkcie uhlia a definitívne uzavretie výrobných jednotiek neschopných konkurencie najneskôr do 31. decembra 2018. V rámci uplatňovania uvedených pravidiel niektoré členské štáty prijali a uplatňujú plány vedúce k definitívnemu uzavretiu uhoľných baní v ťažkostiach, ktoré prevádzkujú podniky v tomto odvetví⁽¹⁸⁾. Uhoľný priemysel by preto mal byť z rozsahu pôsobnosti týchto usmernení vylúčený.
17. Skúsenosti Komisie so záchranou a reštrukturalizáciou finančných inštitúcií počas finančnej a hospodárskej krízy ukazujú, že vzhľadom na osobitné charakteristiky finančných inštitúcií a finančných trhov môžu byť prínosné osobitné pravidlá týkajúce sa finančného sektora. Preto podniky, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá pre finančný sektor, sú vylúčené z rozsahu pôsobnosti týchto usmernení.

2. ROZSAH PÔSOBNOSTI USMERNENÍ

2.1. Rozsah pôsobnosti v rámci odvetví

18. Tieto usmernenia sa vzťahujú na pomoc pre všetky podniky v ťažkostiach s výnimkou tých, ktoré pôsobia v odvetví uhlia⁽¹⁹⁾ alebo ocele⁽²⁰⁾, a podnikov, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá pre finančné inštitúcie⁽²¹⁾, bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek osobitné pravidlá týkajúce sa podnikov v ťažkostiach v niektorom konkrétnom odvetví⁽²²⁾. Komisia bude uplatňovať tieto usmernenia na odvetvie rybolovu a akvakultúry pod podmienkou súladu s osobitnými pravidlami stanovenými v usmerneniach na preskúmanie štátnej pomoci rybnému hospodárstvu a akvakultúre⁽²³⁾, ako aj odvetviu poľnohospodárstva vrátane sektora poľnohospodárskej prvovýroby⁽²⁴⁾.

⁽¹²⁾ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Akčný plán Komisie pre konkurencieschopný a udržateľný oceliarsky priemysel v Európe, [COM(2013) 407].

⁽¹³⁾ Akčný plán pre oceľ, s. 3.

⁽¹⁴⁾ Rozhodnutie Rady 2010/787/EÚ z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie (Ú. v. EÚ L 336, 21.12.2010, s. 24).

⁽¹⁵⁾ Ú. v. EÚ L 336, 21.12.2010, s. 24.

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1407/2002 z 23. júla 2002 o štátnej pomoci pre uhoľný priemysel (Ú. v. ES L 205, 2.8.2002, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rozhodnutie Komisie č. 3632/93/ESUO z 28. decembra 1993, ktorým sa stanovujú pravidlá Spoločenstva pre štátnu pomoc uhoľnému priemyslu (Ú. v. ES L 329, 30.12.1993, s. 12).

⁽¹⁸⁾ Pozri rozhodnutia Komisie vo veciach N 175/2010 – Slovinsko, SA 33013 – Poľsko, N 708/2007 – Nemecko, SA.33033 – Rumunsko a SA 33861 – Maďarsko.

⁽¹⁹⁾ Ako sú vymedzené v rozhodnutí 2010/787/EÚ.

⁽²⁰⁾ Ako je vymedzené v prílohe IV k oznámeniu Komisie: Usmernenia o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020 (Ú. v. EÚ C 209, 23.7.2013, s. 1).

⁽²¹⁾ Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 („Oznámenie o bankovníctve“) (Ú. v. EÚ C 216, 30.7.2013, s. 1).

⁽²²⁾ Osobitné pravidlá tohto druhu existujú pre sektor nákladnej železničnej dopravy – pozri usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci železničným podnikom (Ú. v. EÚ C 184, 22.7.2008, s. 13).

⁽²³⁾ Usmernenia na preskúmanie štátnej pomoci rybolovu a akvakultúre (Ú. v. EÚ C 84, 3.4.2008, s. 10).

⁽²⁴⁾ Na účely týchto usmernení pojem „poľnohospodárska prvovýroba“ označuje výrobu produktov z pôdy a chovu zvierat uvedených v prílohe I k zmluve, a to bez akéhokoľvek ďalšieho zásahu, ktorým by sa zmenila povaha týchto produktov.

2.2. Vecný rozsah pôsobnosti: význam pojmu „podnik v ťažkostiach“

19. Členský štát, ktorý navrhuje poskytnúť pomoc podniku v súlade s týmito usmerneniami, musí objektívne preukázať, že dotknutý podnik je v ťažkostiach v zmysle tohto oddielu, s výhradou osobitných ustanovení pre pomoc na záchranu a dočasnú podporu reštrukturalizácie podľa bodu 29.
20. Na účely týchto usmernení sa podnik považuje za podnik v ťažkostiach, keď je bez intervencie štátu takmer s určitou odsúdenou na vylúčenie z podnikateľskej činnosti v krátkodobom alebo strednodobom horizonte. Podnik sa preto považuje za podnik v ťažkostiach vtedy, ak nastane aspoň jedna z nasledujúcich okolností:
- a) v prípade spoločnosti s ručením obmedzeným⁽²⁵⁾, keď sa viac ako polovica jej upísaného základného imania⁽²⁶⁾ prekryla akumulovanými stratami. To je prípad, keď odpočet akumulovanej straty z rezerv (a všetkých ostatných prvkov všeobecne považovaných za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) vedie k zápornej súhrnnej sume, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania;
 - b) v prípade spoločnosti, keď aspoň niektorí spoločníci neobmedzene ručia za záväzky spoločnosti⁽²⁷⁾, kde sa viac ako polovica kapitálu vykazovaného v účtoch firmy prekryla akumulovanými stratami;
 - c) keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá podľa vnútroštátneho práva na zaradenie do kolektívneho konkurzného konania na žiadosť veriteľov;
 - d) v prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:
 - i. bol účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému imaniu vyšší než 7,5 a
 - ii. pomer zisku podniku pred úrokmi, zdanením a odpismi (EBITDA) k úrokovému krytiu bol nižší než 1,0.
21. Novovytvorený podnik nie je oprávnený na pomoc v zmysle týchto usmernení, dokonca ani vtedy, ak je jeho východisková finančná pozícia neistá. Takýto prípad nastáva napríklad vtedy, keď nový podnik vznikne z likvidácie predchádzajúceho podniku alebo keď jednoducho prevezme aktíva takéhoto podniku. Podnik sa vo všeobecnosti bude považovať za novovytvorený do troch rokov od začiatku jeho činnosti v príslušnej oblasti aktív. Až po uplynutí tohto obdobia sa stane oprávnený na pomoc v zmysle týchto usmernení, pod podmienkou, že:
- a) spĺňa všetky podmienky pre podnik v ťažkostiach v zmysle týchto usmernení a
 - b) nie je súčasťou väčšej podnikateľskej skupiny⁽²⁸⁾ s výnimkou podmienok uvedených v bode 22.
22. Spoločnosť, ktorá patrí do väčšej podnikateľskej skupiny alebo ktorú preberá väčšia podnikateľská skupina, nie je za bežných okolností oprávnená na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu v zmysle týchto ustanovení, s výnimkou prípadov, keď sa dá preukázať, že ťažkosti spoločnosti sú jej vlastné a nevznikli v dôsledku svojvoľného rozdelenia nákladov v rámci skupiny a že ťažkosti sú príliš závažné na to, aby ich mohla riešiť len samotná skupina. Keď spoločnosť v ťažkostiach vytvorí dcérsku spoločnosť, tá sa spoločne so spoločnosťou v ťažkostiach, ktorá ju kontroluje, bude považovať za skupinu a môže získať pomoc na základe podmienok uvedených v tomto bode.

⁽²⁵⁾ Toto sa vzťahuje predovšetkým na druhy spoločností uvedené v prílohe I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁶⁾ Tam, kde je to relevantné, „základné imanie“ zahŕňa aj prípadné emisné ážio.

⁽²⁷⁾ Toto sa vzťahuje predovšetkým na typy spoločností uvedené v prílohe II k smernici 2013/34/EÚ.

⁽²⁸⁾ Pri určovaní toho, či je spoločnosť nezávislá alebo je súčasťou skupiny, sa budú brať do úvahy kritériá uvedené v prílohe I k odporúčaniam 2003/361/ES.

23. V prípade, že je ohrozená samotná existencia podniku v ťažkostiach, podnik sa nemôže považovať za vhodný nástroj na posilnenie iných cieľov verejnej politiky, až kým nie je zaistená jeho životaschopnosť. Na základe toho Komisia usudzuje, že pomoc podnikom v ťažkostiach môže prispieť k rozvoju hospodárskych činností – bez nepriaznivého vplyvu na obchod v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom – iba vtedy, keď sú splnené podmienky ustanovené v týchto usmerneniach, a to aj v prípade, že sa pomoc poskytuje v súlade so schémou, ktorá už bola schválená.
24. Viacero nariadení a oznámení v oblasti štátnej pomoci a inde preto zakazuje, aby podniky v ťažkostiach dostávali pomoc. Na účely týchto nariadení a oznámení, a pokiaľ v nich nie je definované inak:
- a) pod pojmami „podniky v ťažkostiach“ alebo „firmy v ťažkostiach“ by sa mali rozumieť podniky v ťažkostiach v zmysle bodu 20 týchto usmerení a
- b) malý a stredný podnik, ktorý existuje menej ako tri roky, sa nebude považovať za podnik v ťažkostiach, pokiaľ nespĺňa podmienky stanovené v bode 20 písm. c).
- 2.3. **Pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu a dočasná podpora reštrukturalizácie**
25. Tieto usmernenia sa týkajú troch druhov pomoci – pomoci na záchranu, pomoci na reštrukturalizáciu a dočasnej podpory reštrukturalizácie.
26. Pomoc na záchranu predstavuje už svojím charakterom naliehavú a dočasnú pomoc. Jej hlavným cieľom je udržať nezdravý podnik na trhu počas krátkoého obdobia, ktoré je potrebné na vypracovanie plánu reštrukturalizácie alebo likvidácie. Všeobecný princíp spočíva v tom, že pomoc na záchranu umožňuje dočasne podporiť podnik, ktorý čelí značnému zhoršeniu svojej finančnej situácie zahŕňajúcemu akútnu krízu likvidity alebo technickú platobnú neschopnosť. Takáto dočasná podpora by mala poskytnúť čas na analýzu okolností, ktoré spôsobili ťažkosť, a na vypracovanie vhodného plánu na nápravu týchto ťažkostí.
27. Pomoc na reštrukturalizáciu je často spojená s trvalejšou výpomocou a musí viesť k obnoveniu dlhodobej životaschopnosti príjemcu na základe uskutočniteľného, koherentného a ďalekosiahleho plánu reštrukturalizácie a zároveň umožniť vlastný príspevok a primerané rozdelenie zaťaženia, ako aj obmedziť možné narušenia hospodárskej súťaže.
28. Dočasná podpora reštrukturalizácie je pomoc na zabezpečenie likvidity, ktorá má podporiť reštrukturalizáciu podniku zabezpečením podmienok, ktoré príjemca potrebuje na vypracovanie a uskutočnenie vhodných opatrení na obnovu dlhodobej životaschopnosti. Dočasná podpora reštrukturalizácie sa môže poskytnúť len malým a stredným podnikom a menším štátnym podnikom.
29. Odchyľne od bodu 19 možno pomoc na záchranu, a v prípade MSP a menších štátnych podnikov aj dočasnú podporu reštrukturalizácie poskytnúť aj podnikom, ktoré nie sú v ťažkostiach v zmysle bodu 20, ktoré však majú akútny nedostatok likvidity z dôvodu výnimočných a nepredvídaných okolností.
- 2.4. **Pomoc určená na pokrytie sociálnych nákladov na reštrukturalizáciu**
30. Reštrukturalizácia zvyčajne zahŕňa zníženie alebo úplné zanechanie dotknutých činností. Takéto obmedzenia sú často nevyhnutné v záujme racionalizácie a efektívnosti, úplne odhliadnúc od akýchkoľvek znížení kapacity, ktoré sa môžu vyžadovať ako podmienka poskytnutia pomoci. Nech sú dôvody akékoľvek, takéto opatrenia budú vo všeobecnosti viesť k zníženiu stavu pracovníkov u príjemcu.
31. Právne predpisy členských štátov v oblasti pracovného práva môžu obsahovať všeobecné schémy sociálneho zabezpečenia, na základe ktorých sa niektoré dávky vyplácajú priamo nadbytočným zamestnancom. Takéto schémy sa nesmú považovať za štátnu pomoc patriacu do rozsahu pôsobnosti článku 107 ods. 1 zmluvy.

32. Okrem takýchto dávok sociálneho zabezpečenia sa vo všeobecných schémach sociálnej podpory často ukladá vláde povinnosť pokryť náklady na dávky, ktoré podnik poskytuje nadbytočným pracovníkom a ktoré idú nad rámec jeho zákonných alebo zmluvných záväzkov. Ak sú takéto schémy všeobecne k dispozícii bez sektorových obmedzení pre pracovníkov spĺňajúcich vopred definované a automaticky uplatniteľné podmienky, nebudú sa považovať za schémy zahŕňajúce pomoc pre podniky vykonávajúce reštrukturalizáciu podľa článku 107 ods. 1 Na druhej strane, ak sa takéto schémy používajú na podporu reštrukturalizácie v určitých odvetviach, môžu skutočne obsahovať pomoc vzhľadom na selektívny spôsob ich využívania ⁽²⁹⁾.
33. Záväzky poskytovať určité dávky nadbytočným pracovníkom, napríklad dávky pri výpovedi z dôvodu nadbytočnosti alebo opatrenia na zvýšenie ich zamestnateľnosti, sú súčasťou bežných prevádzkových nákladov, ktoré podnik musí na základe právnych predpisov týkajúcich sa zamestnávania alebo kolektívnych zmlúv s odbormi hradíť zo svojich vlastných zdrojov. Vzhľadom na túto skutočnosť sa akýkoľvek príspevok štátu na tieto náklady musí považovať za pomoc. Uvedené platí bez ohľadu na to, či sa takéto platby vyplácajú priamo podniku, alebo či sa poskytujú zamestnancom prostredníctvom vládnej agentúry.
34. Komisia nemá voči takejto pomoci žiadne a priori výhrady, ak sa poskytuje podniku v ťažkostiach, pretože to prináša ekonomické výhody nad rámec záujmov dotknutého podniku, čo uľahčuje štrukturálnu zmenu a zmiernenie ťažkostí.
35. Okrem priamej finančnej podpory sa takáto pomoc bežne poskytuje aj v súvislosti s danou schémou reštrukturalizácie aj na preškolovanie, poradenstvo a praktickú pomoc pri hľadaní alternatívneho zamestnania, na pomoc pri preložení a na odborné zaškolenie a pomoc pre tých zamestnancov, ktorí chcú začať podnikáť v novej oblasti. Vzhľadom na to, že takéto opatrenia, ktoré zlepšujú zamestnateľnosť nadbytočných pracovníkov a sledujú cieľ znížiť sociálne ťažkosti, má Komisia zásadne priaznivý názor na tento druh pomoci podnikom v ťažkostiach.

3. ZLUČITEĽNOSŤ S VNÚTORNÝM TRHOM

36. Okolnosti, za ktorých možno štátnu pomoc podnikom v ťažkostiach povoliť ako zlučiteľnú s vnútorným trhom, sú uvedené v článku 107 ods. 2 a 3 zmluvy. Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) má Komisia právomoc schvaľovať „pomoc na umožnenie rozvoja určitých hospodárskych činností [...] za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom“. Mohlo by to tak byť predovšetkým v prípade, keď je pomoc potrebná na nápravu deformácií spôsobených zlyhaním trhu alebo na zaistenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti.
37. Opatrenia pomoci v prospech veľkých podnikov sa musia individuálne notifikovať Komisii. Komisia môže za určitých podmienok schváliť schémy s nižšou sumou pomoci pre MSP a menšie štátne podniky: tieto podmienky sú stanovené v kapitole 6 ⁽³⁰⁾.
38. Pri posudzovaní, či notifikovaná pomoc môže byť vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom, Komisia zväži, či je splnené každé z týchto kritérií:
- a) Príspevok k jasne vymedzenému cieľu spoločného záujmu: opatrenie štátnej pomoci musí byť zamerané na cieľ spoločného záujmu v súlade s článkom 107 ods. 3 zmluvy (oddiel 3.1).
- b) Potreba štátneho zásahu: opatrenie štátnej pomoci musí byť zamerané na situáciu, v ktorej môže pomoc priniesť dôležité zlepšenie, ktoré samotný trh dosiahnuť nemôže, napríklad nápravou zlyhania trhu alebo riešením obavy o spravodlivý prístup a súdržnosť (oddiel 3.2).

⁽²⁹⁾ Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci C-241/94, Francúzsko/Komisia, Zb. 1996, s. I4551 (Kimberly Clark Sopalin) potvrdil, že systém financovania zo strany francúzskych úradov na báze voľného úsudku, realizovaný prostredníctvom Národného fondu zamestnanosti, zapríčinil, že určité podniky sa dostali do priaznivejšej situácie v porovnaní s inými podnikmi, čo bolo kvalifikovateľné ako pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy. Rozsudok súdu nespochybnil záver Komisie, že pomoc bola zlučiteľná s vnútorným trhom.

⁽³⁰⁾ Aby sa predišlo pochybnostiam: toto nebráni členským štátom notifikovať individuálnu pomoc MSP a menším štátnym podnikom. V takýchto prípadoch Komisia posúdi pomoc podľa zásad stanovených v týchto usmerneniach.

- c) Vhodnosť opatrenia pomoci: opatrenie pomoci sa nebude považovať za zlučiteľné, ak iné, menej narúšajúce opatrenia umožnia dosiahnuť rovnaký cieľ (oddiel 3.3).
- d) Stimulačný účinok: musí sa preukázať, že v prípade neposkytnutia pomoci by došlo k reštrukturalizácii, predaju alebo likvidácii príjemcu spôsobom, ktorý by nedosiahol cieľ spoločného záujmu (oddiel 3.4).
- e) Primeranosť pomoci (pomoc obmedzená na minimum): výška pomoci nesmie prekročiť minimum potrebné na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu (oddiel 3.5).
- f) Zabránenie neprípustným negatívnym účinkom na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi: musia sa dostatočne obmedziť negatívne účinky pomoci tak, aby bola celková bilancia opatrenia pozitívna (oddiel 3.6).
- g) Transparentnosť pomoci: členské štáty, Komisia, hospodárske subjekty a verejnosť musia mať nesaženy prístup ku všetkým príslušným aktom a informáciám, ktoré sa týkajú poskytnutej pomoci (oddiel 3.7).
39. Ak ktorékoľvek z uvedených kritérií nie je splnené, pomoc sa nebude považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.
40. Celková bilancia určitých kategórií schém môže podliehať aj požiadavke hodnotenia *ex post*, ako je uvedené v bodoch 118, 119 a 120 týchto usmernení.
41. Okrem toho, ak opatrenie pomoci alebo s ním spojené podmienky (vrátane spôsobu financovania, ak je spôsob financovania neoddeliteľnou súčasťou opatrenia pomoci) predstavujú neoddeliteľné porušenie právnych predpisov EÚ, nemožno pomoc vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom⁽³¹⁾.
42. V tejto kapitole Komisia stanovuje podmienky, za ktorých bude posudzovať jednotlivé kritériá uvedené v bode 38.
- 3.1. **Príspevok k cieľu spoločného záujmu**
43. Vzhľadom na to, aký má odchod z trhu význam pre proces rastu produktivity, samotné zabránenie odchodu podniku z trhu nepredstavuje dostatočné odôvodnenie pomoci. Mali by sa predložiť jasné dôkazy o tom, že pomoc sleduje cieľ spoločného záujmu v tom, že má zabrániť sociálnym ťažkostiam alebo riešiť zlyhanie trhu (oddiel 3.1.1) obnovením dlhodobej životaschopnosti podniku (oddiel 3.1.2).
- 3.1.1. *Preukázanie sociálnych ťažkostí alebo zlyhania trhu*
44. Členské štáty musia preukázať, že neúspech príjemcu by zrejme viedol k vážnym sociálnym ťažkostiam alebo závažnému zlyhaniu trhu, konkrétne preukázať, že:
- a) miera nezamestnanosti v dotknutom regióne alebo regiónoch (na úrovni NUTS II) je buď:
- i. vyššia ako priemer Únie, pretrvávajúca a sprevádzaná ťažkosťami pri vytváraní nových pracovných miest v dotknutom regióne (dotknutých regiónoch), alebo
- ii. vyššia ako celoštátny priemer, pretrvávajúca a sprevádzaná ťažkosťami pri vytváraní nových pracovných miest v dotknutom regióne (dotknutých regiónoch);
- b) existuje riziko narušenia dôležitej služby, ktorú je ťažké nahradiť, a kde by bol ťažký vstup pre akéhokoľvek konkurenta (napríklad poskytovateľ celoštátnej infraštruktúry);
- c) odchod z trhu v prípade podniku, ktorý plnil významnú systémovú úlohu v určitom regióne alebo odvetví (napríklad ako dodávateľ dôležitého vstupu), by mal potenciálne negatívne dôsledky;

⁽³¹⁾ Pozri napríklad vec C-156/98 Nemecko/Komisia, Zb. 2000, s. I-6857, bod 78 a vec C-333/07 Régie Networks/Rhône Alpes Bourgogne, Zb. 2008 s I-10807, body 94 – 116.

- d) existuje riziko prerušenia kontinuity poskytovania SVHZ;
- e) zlyhanie alebo negatívne stimuly úverových trhov by inak životaschopný podnik priviedli do konkurzu;
- f) odchod dotknutého podniku z trhu by viedol k nenahraditeľnej strate dôležitých technických vedomostí alebo odborných znalostí, alebo
- g) vznikli by podobné zložité situácie riadne zdôvodnené dotknutým členským štátom.

3.1.2. Plán reštrukturalizácie a návrat k dlhodobej životaschopnosti

- 45. Pomoc na reštrukturalizáciu v rámci rozsahu pôsobnosti týchto usmernení nemôže byť obmedzená na finančnú pomoc určenú na úhradu minulých strát bez toho, aby sa pozornosť venovala príčinám takýchto strát. V prípade pomoci na reštrukturalizáciu preto Komisia bude vyžadovať, aby dotknutý členský štát predložil uskutočniteľný, koherentný a ďalekosiahly plán reštrukturalizácie na obnovu dlhodobej životaschopnosti príjemcu⁽³²⁾. Reštrukturalizácia môže zahŕňať jeden alebo niekoľko nasledujúcich prvkov: reorganizáciu a racionalizáciu činností príjemcu na efektívnejšej báze, pre ktorú je typické zanechanie stratových činností, reštrukturalizáciu takých existujúcich činností, ktoré sa môžu opäť stať konkurencieschopnými, a prípadne diverzifikáciu orientovanú na nové a životaschopné činnosti. Obvykle zahŕňa finančnú reštrukturalizáciu vo forme kapitálových injekcií zo strany nových alebo existujúcich akcionárov a zníženie dlhu zo strany existujúcich veriteľov.
- 46. Poskytnutie pomoci preto musí byť podmienené plnením plánu reštrukturalizácie, ktorý musí vo všetkých prípadoch pomoci *ad hoc* schváliť Komisia.
- 47. Plán na reštrukturalizáciu musí obnoviť dlhodobú životaschopnosť príjemcu v rámci prijateľnej časovej lehoty a na základe realistických predpokladov v súvislosti s budúcimi prevádzkovými podmienkami, ktoré by mali vylučovať akúkoľvek ďalšiu štátnu pomoc, ktorá nie je zahrnutá v pláne reštrukturalizácie. Obdobie reštrukturalizácie by malo byť čo najkratšie. Plán reštrukturalizácie sa musí predložiť Komisii so všetkými príslušnými podrobnými údajmi a musí zahŕňať predovšetkým informácie uvedené v tomto oddiele (3.1.2).
- 48. V pláne reštrukturalizácie musia byť určené príčiny ťažkostí príjemcu a jeho vlastné slabé stránky a opis, ako navrhované reštrukturalizačné opatrenia zabezpečia nápravu príslušných problémov príjemcu.
- 49. V pláne reštrukturalizácie musia byť uvedené informácie o podnikateľskom modeli príjemcu preukazujúce, ako plán podporí jeho dlhodobú životaschopnosť. Plán by mal obsahovať najmä informácie o organizačnej štruktúre príjemcu, financovaní, správe a riadení a všetky ďalšie relevantné aspekty. V pláne reštrukturalizácie je potrebné posúdiť, či sa ťažkostiam príjemcu mohlo zabrániť vhodným a včasným manažérskym opatrením. Ak áno, je potrebné preukázať, že došlo k príslušným zmenám riadenia. Ak ťažkosti príjemcu plynú z nedostatkov jeho podnikateľského modelu alebo systému správy a riadenia, budú nutné príslušné zmeny.
- 50. Očakávané výsledky plánovanej reštrukturalizácie by sa mali preukázať v podobe základného scenára, ako aj v podobe pesimistického (teda najhoršieho) scenára. Na tieto účely by sa v pláne na reštrukturalizáciu mali zohľadniť okrem iného aj aktuálny stav a budúce vyhliadky dopytu a ponuky na trhu s príslušnými výrobkami, ako aj hlavné nákladové faktory odvetvia. Plán by mal obsahovať predpokladané výsledky základného a najhoršieho scenára, ako aj špecifické silné a slabé stránky príjemcu. Predpoklady by sa mali porovnať s príslušnými referenčnými hodnotami platnými pre daný sektor a v prípade potreby by sa mali upraviť podľa osobitných podmienok danej krajiny a odvetvia. Príjemca by mal vykonať prieskum trhu a analýzu citlivosti, v ktorej určí hlavné parametre svojho výkonu a hlavné rizikové faktory do budúcnosti.

⁽³²⁾ Informačný model plánu reštrukturalizácie sa uvádza v prílohe II.

51. Návrat príjemcu k životaschopnosti firmy by sa mal odvodzovať predovšetkým od vnútorných opatrení, ktoré zahŕňajú najmä zanechanie činností, ktoré by zo strednodobého hľadiska zostali štrukturálne stratové. Návrat k životaschopnosti nesmie závisieť od optimistických predpokladov o externých faktoroch, ako sú napr. zmeny cien, ponuka vzácných zdrojov a dopyt po nich, ani nesmie byť naviazaný na to, že príjemca prekoná trh a konkurenciu alebo začne či rozšíri nové činnosti, s ktorými nemá skúsenosti ani tradíciu (pokiaľ to nie je riadne odôvodnené a potrebné z dôvodu diverzifikácie a životaschopnosti).
52. Dlhodobá životaschopnosť je dosiahnutá vtedy, keď podnik dokáže poskytovať primeranú návratnosť kapitálu a pritom pokryť všetky svoje náklady vrátane odpisov a finančných poplatkov. Reštrukturalizovaný podnik by mal byť schopný obstáť v konkurencii na trhu vlastnými silami.

3.2. Potreba štátnej intervencie

53. Členské štáty, ktoré zamýšľajú poskytnúť pomoc na reštrukturalizáciu, musia vykonať porovnanie s dôveryhodným alternatívnym scenárom, ktorý nezahŕňa štátnu pomoc. Prostredníctvom neho preukážu, v akom zmysle by sa príslušný cieľ alebo ciele uvedené v oddiele 3.1.1 nedosiahli, alebo dosiahli v menšej miere v prípade uvedeného alternatívneho scenára. Tieto scenáre môžu zahŕňať napríklad reorganizáciu dlhu, vyradenie majetku, vlastné navýšenie kapitálu, predaj konkurencii alebo rozdelenie, v každom prípade buď prostredníctvom vstupu do konkurzného konania alebo začatím reorganizačného postupu alebo inak.

3.3. Vhodnosť

54. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa pomoc poskytovala formou, ktorá umožní dosiahnuť daný cieľ najmenej rušivým spôsobom. V prípade podnikov v ťažkostiach to možno dosiahnuť tým, že sa zabezpečí, aby pomoc bola vo forme vhodnej na riešenie ťažkostí príjemcu a aby sa primerane nahradila. V tomto oddiele sú stanovené požiadavky, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné preukázať vhodnosť opatrenia pomoci.

3.3.1. Pomoc na záchranu

55. Aby mohla byť pomoc na záchranu schválená Komisiou, musí spĺňať tieto podmienky:
- a) pomoc musí pozostávať z dočasnej podpory likvidity vo forme úverových záruk alebo vo forme úverov;
 - b) finančné náklady na úver, alebo v prípade úverových záruk celkové finančné náklady zaručeného úveru vrátane úrokovej sadzby úveru a poplatku za záruku musia byť v súlade s bodom 56;
 - c) ak sa v nasledujúcom bode d) neuvádza inak, každý úver musí byť splatený a každá záruka sa musí skončiť najneskôr do šiestich mesiacov od vyplatenia prvej splátky príjemcovi;
 - d) členské štáty sa musia zaviazat', že najneskôr do šiestich mesiacov od schválenia opatrenia pomoci na záchranu alebo v prípade nenotifikovanej pomoci najneskôr do šiestich mesiacov od vyplatenia prvej splátky danému príjemcovi predložia Komisii:
 - i. dôkaz, že úver bol v celej výške splatený a/alebo záruka sa skončila; alebo
 - ii. plán reštrukturalizácie stanovený v oddiele 3.1.2 v prípade, že príjemca je kvalifikovaný ako podnik v ťažkostiach (a nemá len akútny nedostatok likvidity za okolností uvedených v bode 29). Po predložení plánu reštrukturalizácie sa schválenie pomoci na záchranu automaticky predlžuje, kým Komisia nedosiahne konečné rozhodnutie o pláne reštrukturalizácie, pokiaľ Komisia nerozhodne, že takéto predĺženie je neoprávnené alebo by malo byť časovo a rozsahovo obmedzené. Po zavedení a začatí plnenia plánu reštrukturalizácie, ku ktorému sa žiada pomoc, sa všetka ďalšia pomoc bude považovať za pomoc na reštrukturalizáciu; alebo
 - iii. plán likvidácie, v ktorom sa uvádzajú odôvodnené kroky vedúce k likvidácii príjemcu v primeranej lehote bez ďalšej pomoci;

e) pomoc na záchranu sa nesmie používať na financovanie štrukturálnych opatrení, ako je napríklad akvizícia alebo predaj významnej časti podniku alebo aktív, pokiaľ tieto nie sú nevyhnutné na prežitie príjemcu počas obdobia záchranu.

56. Miera náhrady, ktorú má príjemca zaplatiť za pomoc na záchranu, by mala vyjadrovať základnú úverovú bonitu príjemcu a zároveň diskontovať dočasné vplyvy problémov s likviditou a vplyvy štátnej pomoci. Takisto by mala poskytovať stimuly pre príjemcu, aby pomoc splatil čo najskôr. Komisia preto bude vyžadovať, aby sa náhrada určila: v sadzbe nie nižšej, ako je referenčná sadzba stanovená v oznámení o referenčných sadzbách⁽³³⁾ pre slabé podniky ponúkajúce bežnú úroveň kolateralizácie (v súčasnosti 1-ročná sadzba IBOR plus 400 základných bodov)⁽³⁴⁾ a aby sa zvýšila o najmenej 50 základných bodov v prípade pomoci na záchranu, ktorej schválenie sa predlžuje v súlade s bodom 55 písm. d) bodom ii.
57. Keď existujú dôkazy, že sadzba uvedená v bode 56 nepredstavuje vhodnú referenčnú hodnotu, napríklad ak sa podstatne líši od trhovej ceny podobných nástrojov, ktoré príjemca nedávno vydal, Komisia môže zodpovedajúco upraviť požadovanú úroveň náhrady.

3.3.2. Pomoc na reštrukturalizáciu

58. Členské štáty si môžu zvoliť formu, v akej bude pomoc na reštrukturalizáciu poskytnutá. Pritom by však mali zabezpečiť, aby bol zvolený nástroj vhodný na problém, ktorý má tento nástroj riešiť. Členské štáty by mali najmä posúdiť, či sa problémy príjemcov týkajú likvidity alebo platobnej schopnosti, a vybrať vhodné nástroje na riešenie zistených problémov. V prípade problémov s platobnou schopnosťou môže byť napríklad vhodné zvýšiť majetok prostredníctvom rekapitalizácie, zatiaľ čo v situácii, keď sa problémy týkajú predovšetkým likvidity, môže postačovať pomoc prostredníctvom úverov alebo úverových záruk.

3.4. Stimulačný účinok

59. Členské štáty, ktoré zamýšľajú poskytnúť pomoc na reštrukturalizáciu, musia preukázať, že v prípade neposkytnutia pomoci by došlo k reštrukturalizácii, predaju alebo likvidácii príjemcu spôsobom, ktorý by nedosiahol cieľ spoločného záujmu uvedený v oddiele 3.1.1. Toto preukázanie môže byť súčasťou analýzy predloženej v súlade s bodom 53.

3.5. Primeranosť pomoci/pomoc obmedzená na minimum

3.5.1. Pomoc na záchranu

60. Pomoc na záchranu musí byť obmedzená na sumu, ktorá je potrebná na udržanie príjemcu na trhu počas obdobia šiestich mesiacov. Pri určovaní tejto sumy je potrebné zohľadniť výsledok vzorca uvedeného v prílohe I. Každá pomoc prevyšujúca výsledok tohto výpočtu bude schválená len vtedy, ak bude riadne zdôvodnená poskytnutím plánu likvidity, v ktorom sa uvádzajú príjemcove potreby likvidity na nasledujúcich šesť mesiacov.

3.5.2. Pomoc na reštrukturalizáciu

61. Rozsah a intenzita pomoci na reštrukturalizáciu sa musí obmedziť na striktné minimum potrebné na uskutočnenie reštrukturalizácie vzhľadom na existujúce finančné zdroje príjemcu, jeho akcionárov alebo podnikateľskú skupinu, do ktorej patrí. Musí sa zabezpečiť predovšetkým dostatočná úroveň vlastného príspevku na náklady na reštrukturalizáciu a na rozdelenie zaťaženia, ako sa podrobnejšie uvádza v tomto oddiele (3.5.2). Takéto posúdenie bude zohľadňovať akúkoľvek vopred poskytnutú pomoc na záchranu.

⁽³³⁾ Oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6).

⁽³⁴⁾ Aby sa predišlo pochybnostiam: poznámka o náhrade za pomoc na záchranu odkazujúca na tabuľku úverových rozpätí v uvedenom oznámení nebude platiť na pomoc posudzovanú podľa týchto usmernení.

3.5.2.1. Vlastný príspevok

62. Od príjemcu pomoci, jeho akcionárov, veriteľov, podnikateľskej skupiny, do ktorej patrí, alebo od nových investorov sa očakáva, že na náklady reštrukturalizácie prispedia značnou sumou⁽³⁵⁾ z vlastných zdrojov. Takýto vlastný príspevok by mal byť bežne porovnateľný s pomocou poskytovanou s cieľom vylepšiť platobnú alebo likvidnú pozíciu príjemcu. Napríklad ak pomoc, ktorá sa má poskytnúť, zlepšuje kapitálovú pozíciu príjemcu, vlastný príspevok by mal podobne zahŕňať opatrenia na zvýšenie kapitálu, napríklad získanie nového vlastného kapitálu od existujúcich akcionárov, odpis existujúceho dlhu a kapitálové zmenky alebo konverziu existujúceho dlhu na kapitál, alebo získanie nového kapitálu z externých zdrojov za trhových podmienok. Pri posudzovaní nevyhnutného rozsahu opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže podľa bodu 90 bude Komisia zohľadňovať, do akej miery je účinok vlastného príspevku porovnateľný s poskytovanou pomocou.
63. Takýto príspevok musí byť reálny, to znamená skutočný, vylučujúci budúce očakávané zisky, ako napríklad tok hotovosti, a musí byť čo najvyšší. Príspevok od štátu alebo štátneho podniku možno brať do úvahy iba vtedy, ak neobsahuje pomoc. Mohlo by tomu byť najmä v prípade, keď príspevok poskytuje subjekt nezávislý od orgánu poskytujúceho pomoc (napríklad štátna banka alebo verejná holdingová spoločnosť), ktorý prijíma rozhodnutie investovať na základe vlastných obchodných záujmov⁽³⁶⁾.
64. Vlastný príspevok sa bude zvyčajne považovať za primeraný, ak jeho suma predstavuje najmenej 50 % nákladov na reštrukturalizáciu. Za výnimočných okolností a v prípadoch osobitných ťažkostí, ktoré musí členský štát preukázať, môže Komisia akceptovať príspevok, ktorý nedosahuje 50 % nákladov na reštrukturalizáciu, ak suma tohto príspevku je beztak značná.

3.5.2.2. Rozdelenie zaťaženia

65. Ak sa štátna podpora poskytuje vo forme, ktorá vylepšuje kapitálovú pozíciu príjemcu, napríklad ak štát poskytuje granty, kapitálové injekcie alebo odpisuje dlh, takéto konanie môže mať vplyv na ochranu akcionárov a podriadených veriteľov pred dôsledkami ich voľby investovať do príjemcu. To môže vytvárať morálny hazard a oslabiť trhovú disciplínu. Pomoc na pokrytie strát by sa teda mala poskytovať len za podmienok, ktoré zahŕňajú primerané rozdelenie zaťaženia medzi existujúcimi investorov.
66. Primerané rozdelenie zaťaženia zvyčajne znamená, že existujúci akcionári, a v prípade potreby aj podriadení veritelia, musia znášať straty v plnej výške. Podriadení veritelia by mali prispievať k absorbovaniu strát buď prostredníctvom konverzie na kapitál alebo odpísaním istiny príslušných nástrojov. Preto k štátnej intervencii by sa malo prichádzať až potom, čo boli straty v plnom rozsahu zaúčtované a pripísané existujúcim akcionárom alebo držiteľom podriadeného dlhu⁽³⁷⁾. V každom prípade sa v rozsahu prípustnom zo zákona musí počas obdobia reštrukturalizácie predísť odlivu hotovosti od príjemcu k držiteľom vlastného kapitálu alebo podriadeného dlhu, s výnimkou prípadu, keď by to neúmerne postihlo tých, ktorí vložili čerstvý kapitál.
67. Primerané rozdelenie zaťaženia bude takisto znamenať, že akákoľvek štátna pomoc, ktorá vylepšuje kapitálovú pozíciu príjemcu, by sa mala poskytovať za podmienok, ktoré štátu umožnia, aby sa primerane podieľal na budúcich ziskoch vyplývajúcich zo zvýšenia hodnoty príjemcu, s prihliadnutím na sumu štátneho kapitálu vloženého v porovnaní so zostávajúcim vlastným imanom spoločnosti po zaúčtovaní strát.
68. Komisia môže povoliť výnimky z plného vykonávania opatrení uvedených v bode 66, ak by takéto opatrenia inak viedli k neprimeraným výsledkom. Takéto situácie by mohli zahŕňať prípady, kde je výška pomoci malá v porovnaní s vlastným príspevkom alebo kde dotknutý členský štát preukáže, že podriadení veritelia by z ekonomického hľadiska dostali menej než pri bežnom konkurznom konaní, ak by nebola poskytnutá štátna pomoc.

⁽³⁵⁾ Tento príspevok nesmie zahŕňať žiadnu pomoc. To nie je prípad situácie, keď napríklad úver zahŕňa bonifikáciu úrokov alebo je zaistený štátnymi zárukami obsahujúcimi prvky pomoci.

⁽³⁶⁾ Pozri napríklad rozhodnutie Komisie vo veci SA.32698 Air Åland.

⁽³⁷⁾ Na tento účel bude potrebné zistiť stav súvahy podniku v čase poskytnutia pomoci.

69. Komisia nebude systematicky vyžadovať príspevok od držiteľov nadriadeného dlhu na obnovenie kapitálovej pozície príjemcu. Každý takýto príspevok však môže považovať za dôvod na zníženie potrebnej miery opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže v súlade s bodom 90.

3.6. Negatívne účinky

3.6.1. Zásada „jedenkrát a naposledy“

70. S cieľom zabrániť morálnemu hazardu, stimulom k prijatiu nadmerného rizika a možným narušeniam hospodárskej súťaže by sa pomoc mala poskytovať iba podnikom v ťažkostiach a len na jednu reštrukturalizačnú operáciu. Označuje sa to ako zásada „jedenkrát a naposledy“. Keď podnik, ktorý už dostal pomoc v súlade s týmito usmerneniami, potrebuje ďalšiu takúto pomoc, znamená to, že ťažkosti podniku sú buď opakujúceho sa charakteru alebo neboli primerane vyriešené pri poskytnutí predchádzajúcej podpory. Je možné, že opakované štátne intervencie povedú k problémom morálneho hazardu a narušeniam hospodárskej súťaže, ktoré sú v rozpore so spoločným záujmom.

71. Keď sa plánovaná pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu notifikuje Komisii, členský štát musí špecifikovať, či dotknutý podnik už dostal v minulosti pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu alebo dočasnú podporu reštrukturalizácie, vrátane takej pomoci, ktorá bola udelená pred nadobudnutím účinnosti týchto usmernení, ako aj akejkoľvek nenotifikovanej pomoci⁽³⁸⁾. Keď dotknutý podnik už takúto pomoc dostal, a v prípade, že ubehlo menej ako desať rokov⁽³⁹⁾ od poskytnutia pomoci, prípadne od skončenia obdobia reštrukturalizácie alebo pozastavenia plnenia plánu reštrukturalizácie (podľa toho, čo nastalo neskôr), Komisia ďalšiu pomoc podľa týchto usmernení neschváli.

72. Výnimky z tohto pravidla sú povolené v týchto prípadoch:

- a) keď pomoc na reštrukturalizáciu nasleduje po poskytnutí pomoci na záchranu ako súčasť jednej reštrukturalizačnej operácie;
- b) keď bola pomoc na záchranu alebo dočasná podpora reštrukturalizácie poskytnutá v súlade s týmito usmerneniami a po tejto pomoci nenasledovala pomoc na reštrukturalizáciu, ak
 - i. v čase poskytnutia pomoci v súlade s týmito usmerneniami sa mohlo reálne predpokladať, že príjemca by bol dlhodobo životaschopný a
 - ii. nová pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu sa minimálne po piatich rokoch stane nevyhnutnou z dôvodu nepredvídateľných okolností⁽⁴⁰⁾, za ktoré príjemca nie je zodpovedný;
- c) za výnimočných a nepredvídateľných okolností, za ktoré príjemca nie je zodpovedný.

73. Uplatnenie zásady „jedenkrát a naposledy“ nebude v žiadnom prípade ovplyvnené nijakými zmenami vo vlastníctve príjemcu po poskytnutí pomoci a ani žiadnym súdnym alebo správnym konaním, ktoré by malo vplyv na uvedenie príjemcovej účtovnej súvahy na zdravší základ, na zníženie jeho pasív alebo na vymazanie jeho predchádzajúcich dlhov, pokiaľ ide o ten istý podnik, ktorý pokračuje v podnikaní.

74. V prípadoch, keď pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu alebo dočasnú podporu reštrukturalizácie dostala podnikateľská skupina, Komisia obvyčajne nepovoľuje poskytnutie ďalšej pomoci na záchranu alebo reštrukturalizáciu ani samotnej skupine, ani jej jednotlivým subjektom, pokiaľ neuplynie desať rokov od poskytnutia pomoci alebo od ukončenia obdobia reštrukturalizácie alebo pozastavenia plnenia plánu reštrukturalizácie, podľa toho, čo nastalo neskôr. V prípadoch, keď subjekt patriaci do podnikateľskej skupiny dostal pomoc

⁽³⁸⁾ V súvislosti s nenotifikovanou pomocou bude Komisia vo svojom hodnotení brať do úvahy možnosť, že pomoc sa mohla vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom, a to ako odlišná od pomoci na záchranu alebo pomoci na reštrukturalizáciu.

⁽³⁹⁾ Päť rokov v prípade sektora prvovýroby v poľnohospodárstve.

⁽⁴⁰⁾ Nepredvídateľná okolnosť je taká, ktorú vedenie príjemcu nemohlo za žiadnych okolností predvídať pri zostavovaní plánu reštrukturalizácie, a taká, ktorá nie je spôsobená nedbanlivosťou alebo chybami vedenia príjemcu, alebo rozhodnutiami skupiny, do ktorej patrí.

na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu alebo dočasnú podporu reštrukturalizácie, celá obchodná skupina, ako aj ďalšie subjekty skupiny sú naďalej oprávnené na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu (pod podmienkou, že sú dodržané ostatné ustanovenia týchto usmernení), s výnimkou predchádzajúceho príjemcu pomoci. Členské štáty musia preukázať, že na predchádzajúceho príjemcu pomoci neprejde cez skupinu alebo ďalšie subjekty skupiny žiadna pomoc.

75. Ak podnik prevezme aktíva iného podniku, a to najmä podniku, ktorý bol predmetom niektorého z konaní uvedených v bode 73 alebo kolektívneho konkurzného konania vedeného podľa vnútroštátneho práva a už dostal pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu alebo dočasnú podporu reštrukturalizácie, na nadobúdateľa sa nevzťahuje zásada „jedenkrát a naposledy“ za predpokladu, že medzi starým podnikom a nadobúdateľom nie je ekonomická kontinuita ⁽⁴¹⁾.

3.6.2. Opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže

76. Ak sa poskytne pomoc na reštrukturalizáciu, musia byť prijaté opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže tak, aby sa nepriaznivé účinky na obchod minimalizovali a aby pozitívne účinky prevažovali nad akýmkkoľvek negatívnymi. Komisia posúdi vhodnú formu a rozsah týchto opatrení v súlade s týmto oddielom (3.6.2).

3.6.2.1. Povaha a forma opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže

77. Bez toho, aby bol dotknutý bod 84, budú mať opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže zvyčajne formu štrukturálnych opatrení. Ak je potrebné riešiť narušenia hospodárskej súťaže v konkrétnych prípadoch, Komisia môže prijať behaviorálne opatrenia, ktoré sú odlišné od opatrení uvedených v bode 84 alebo opatrení na otvorenie trhu, namiesto niektorých alebo všetkých štrukturálnych opatrení, ktoré by sa inak požadovali.

Štrukturálne opatrenia – odčlenenie aktív a obmedzenie podnikateľských činností

78. Na základe posúdenia v súlade s kritériami kalibrovania opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže (uvedenými v oddiele 3.6.2.2) môže byť potrebné, aby podniky čerpajúce pomoc na reštrukturalizáciu odčlenili aktíva, znížili kapacitu alebo obmedzili prítomnosť na trhu. Takéto opatrenia by sa mali uskutočniť predovšetkým na trhu alebo trhoch, na ktorých bude mať podnik po reštrukturalizácii významnú trhovú pozíciu, a to najmä na trhoch, kde existuje výrazná nadmerná kapacita. Odčlenenie aktív s cieľom obmedziť narušenia hospodárskej súťaže by malo prebehnúť bez zbytočného odkladu so zohľadnením druhu odčleňovaných aktív a prípadných prekážok pri pozbavení sa daného aktíva ⁽⁴²⁾ a v každom prípade po dobu trvania plánu reštrukturalizácie. Odčlenenie aktív, odpisy a ukončenie stratových činností, ktoré by boli rozhodne nevyhnutné na obnovenie dlhodobej životaschopnosti, sa z hľadiska zásad uvedených v oddiele 3.6.2.2 všeobecne nebudú považovať za dostatočné na riešenie narušení hospodárskej súťaže.
79. Aby tieto opatrenia mohli posilniť hospodársku súťaž a prispieť k vnútornému trhu, mali by uprednostňovať vstup nových konkurentov, rozšírenie existujúcich malých konkurentov alebo cezhraničnej činnosti. Je potrebné zamedziť obmedzeniu v rámci vnútroštátnych hraníc a fragmentácii vnútorného trhu.
80. Opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže by nemali viesť k zhoršeniu štruktúry trhu. Štrukturálne opatrenia by preto obvykle mali mať formu odčlenenia aktív na základe predpokladu trvania životaschopných samostatných podnikov, ktoré – ak budú prevádzkované vhodným nadobúdateľom – dokážu efektívne konkurovať v dlhodobom horizonte. Keď takýto subjekt nie je k dispozícii, príjemca môže oddeliť a následne

⁽⁴¹⁾ Pozri spojené veci C-328/99 a C-399/00, Taliansko a SIM 2 Multimedia/Komisia, Zb. 2003, s. I-4035; spojené veci T-415/05, T-416/05 a T-423/05 Grécko a iní/Komisia, Zb. 2010, s. II-4749; vec T-123/09 Ryanair/Komisia, zatiaľ neuverejnené (potvrdené v odvolacom konaní Európskeho súdneho dvora vo veci C-287/12 P, zatiaľ neuverejnené).

⁽⁴²⁾ Možný je napríklad predaj portfólia alebo jednotlivých aktív, a preto by sa mali uskutočniť v podstatne kratšom čase než predaj fungujúceho podniku, a to najmä keď danú činnosť treba najskôr oddeliť zo širšieho subjektu.

odčleniť existujúcu a náležite financovanú činnosť, čím sa vytvorí nový a životaschopný subjekt, ktorý by mal byť schopný konkurovať na trhu. Štrukturálne opatrenia, ktoré majú formu iba odčlenenia aktív a nezahŕňajú vytvorenie životaschopného subjektu schopného konkurovať na trhu, sú menej účinné, čo sa týka zachovania hospodárskej súťaže, a preto sa prijímajú iba vo výnimočných prípadoch, ak dotknutý členský štát preukáže, že žiadna iná forma štrukturálnych opatrení nie je uskutočniteľná alebo že iné štrukturálne opatrenia by vážne ohrozili ekonomickú životaschopnosť podniku.

81. Prijemca by mal uľahčiť odčlenenie, napríklad prostredníctvom obmedzenia zdrojov (tzv. ring fencing) na činnosti a súhlasom, že nebude získavať klientov odčleňovaného podnikania.
82. Keď sa zdá, že bude ťažké nájsť kupca pre aktívum, ktoré prijemca navrhuje odčleniť, bude potrebné, aby prijemca ihneď, ako sa dozvedel o takýchto ťažkostiach, našiel alternatívne odčlenenia alebo opatrenia, ktoré sa majú prijať vo vzťahu k dotknutému trhu alebo trhom, ak sa primárne odčlenenie nepodari.

Behaviorálne opatrenia

83. Cieľom behaviorálnych opatrení je zabezpečiť, aby sa pomoc použila len na financovanie obnovy dlhodobej životaschopnosti a aby sa nezneužívala na predĺženie závažného a pretrvávajúceho narušenia štruktúry trhu ani na ochranu príjemcu pred zdravou konkurenciou.
84. Nasledujúce behaviorálne opatrenia sa musia použiť vo všetkých prípadoch, aby nedošlo k narušeniu účinkov štrukturálnych opatrení a mali by sa v zásade nastoliť po dobu trvania plánu reštrukturalizácie:
 - a) príjemcovia musia mať povinnosť zdržať sa nadobudnutia podielov v akejkoľvek spoločnosti počas obdobia reštrukturalizácie, s výnimkou prípadov, keď je to nevyhnutné na zabezpečenie dlhodobej životaschopnosti príjemcu. Cieľom je zabezpečiť, aby sa pomoc použila na obnovenie životaschopnosti a nie na financovanie investícií alebo rozšírenie prítomnosti príjemcu na existujúcich alebo nových trhoch. Komisia môže pri notifikácii povoliť každé takéto nadobudnutie ako súčasť plánu reštrukturalizácie;
 - b) príjemcovia sa pri propagácii svojich výrobkov a služieb musia zdržať zverejňovania štátnej pomoci ako konkurenčnej výhody.
85. Za výnimočných okolností môže byť potrebné vyžadovať, aby sa príjemcovia zdržali účasti na takom obchodnom správaní, ktoré je zamerané na rýchle rozšírenie ich podielu na trhu v súvislosti s konkrétnymi výrobkami alebo geografickými trhmi tým, že ponúknu také podmienky (napríklad ceny alebo iné obchodné podmienky), ktorým sa nemôžu vyrovnáť ich konkurenti, ktorí štátnu pomoc nedostávajú. Takéto obmedzenia sa použijú len vtedy, ak sa zistené narušenia hospodárskej súťaže nedajú vhodne napraviť iným štrukturálnym alebo behaviorálnym prostriedkom a ak takéto opatrenie samo osebe neobmedzí hospodársku súťaž na dotknutom trhu. Na účely uplatňovania tejto požiadavky bude Komisia porovnávať podmienky ponúkané príjemcom s podmienkami, ktoré ponúkajú dôveryhodní konkurenti s významným podielom na trhu.

Opatrenia na otvorenie trhu

86. Komisia vo svojom celkovom posúdení zväži prípadné záväzky z členského štátu, týkajúce sa prijatia opatrení buď samotným členským štátom alebo príjemcom, ktoré majú podporovať otvorenejšie, zdravšie a konkurenčnejšie trhy, napríklad tým, že zvyhodňujú vstup a výstup. Mohli by zahŕňať najmä opatrenia týkajúce sa otvorenia určitých trhov, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s činnosťami príjemcu pre iné subjekty Únie, v súlade s právnymi predpismi Únie. Takéto iniciatívy môžu nahradiť iné opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže, ktoré by sa obvykle vyžadovali od príjemcu.

3.6.2.2. Kalibrácia opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže

87. Opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže by mali riešiť otázku morálneho hazardu a možných narušení na trhoch, na ktorých príjemca pôsobí. Rozsah týchto opatrení bude závisieť od niekoľkých faktorov, ktorými sú predovšetkým: výška a charakter pomoci, ako aj podmienky a okolnosti, za ktorých sa poskytla; veľkosť⁽⁴³⁾ a relatívna dôležitosť príjemcu na trhu a znaky dotknutého trhu, a napokon miera obáv z morálneho hazardu, ktoré ostanú po uplatnení vlastného príspevku a opatrení na rozdelenie zaťaženia.
88. Komisia bude predovšetkým posudzovať veľkosť, a to podľa potreby prirovnávaním, a charakter pomoci v absolútnom vyjadrení, ako aj vo vzťahu k aktívam príjemcu a veľkosti trhu ako celku.
89. Pokiaľ ide o veľkosť a relatívnu dôležitosť príjemcu na trhu alebo trhoch, Komisia ich bude skúmať s cieľom posúdiť možné účinky pomoci na tieto trhy v porovnaní s pravdepodobným výsledkom v prípade neposkytnutia štátnej pomoci. Opatrenia budú prispôbené vlastnostiam trhu⁽⁴⁴⁾, aby sa zabezpečilo zachovanie účinnej hospodárskej súťaže.
90. Pokiaľ ide o obavy týkajúce sa morálneho hazardu, Komisia bude posudzovať aj stupeň vlastného príspevku a rozdelenia zaťaženia. Vyšší stupeň vlastného príspevku a rozdelenia zaťaženia, než sa vyžaduje podľa oddielu 3.5.2, formou obmedzenia výšky pomoci a morálneho hazardu môže znížiť nevyhnutný rozsah opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže.
91. Keďže pri reštrukturalizačných činnostiach môže hroziť narušenie vnútorného trhu, opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže, ktoré pomáhajú udržať otvorenosť a súťaživosť vnútroštátnych trhov, sa budú vnímať pozitívne.
92. Opatrenia obmedzujúce narušenia hospodárskej súťaže by nemali ohrozovať vyhliadky príjemcu na návrat k životaschopnosti, k čomu by mohlo dôjsť v prípade, ak by vykonanie opatrenia bolo veľmi nákladné, alebo ak by vo výnimočných prípadoch riadne zdôvodnených dotknutým členským štátom obmedzili činnosť príjemcu do takej miery, že by bol ohrozený jeho návrat k životaschopnosti, a tieto opatrenia nesmú byť na úkor spotrebiteľov a hospodárskej súťaže.
93. Druh pomoci na pokrytie sociálnych nákladov reštrukturalizácie, opísaných v bodoch 32 až 35, musí byť v pláne reštrukturalizácie jasne uvedený, pretože pomoc na sociálne opatrenia určené výlučne na dávky pre zamestnancov prepustených z dôvodu nadbytočnosti sa neberie do úvahy na účely stanovenia rozsahu opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže. Komisia v spoločnom záujme v kontexte plánu reštrukturalizácie zabezpečí, aby sa sociálne účinky reštrukturalizácie v členských štátoch iných, než je štát poskytujúci pomoc, udržali na minimálnej úrovni.

3.6.3. Príjemcovia predchádzajúcej neoprávnenej pomoci

94. Keď bola podniku v ťažkostiach v minulosti poskytnutá neoprávnená pomoc, v súvislosti s ktorou prijala Komisia negatívne rozhodnutie s príkazom na vymáhanie, a žiadna takéto vymáhanie sa neuskutočnilo v rozpore s článkom 14 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999⁽⁴⁵⁾, pri posudzovaní akejkoľvek pomoci v súlade s týmito usmerneniami, ktorá má byť poskytnutá tomu istému podniku, sa bude brať do úvahy, po prvé, súhrnný účinok minulej a novo poskytnutej pomoci a po druhé skutočnosť, že minulá pomoc nebola vrátená⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴³⁾ V tomto kontexte môže Komisia zohľadniť aj to, či príjemca je stredne veľký alebo veľký podnik.

⁽⁴⁴⁾ Zohľadňovať sa môže najmä miera koncentrácie, kapacitné obmedzenia, miera ziskovosti a prekážky vstupu a expanzie.

⁽⁴⁵⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽⁴⁶⁾ Vec C-355/95 P, Textilwerke Deggendorf/Komisia a iní, Zb. 1997, s. I-2549.

3.6.4. Osobitné podmienky súvisiace so schválením pomoci

95. Komisia môže stanoviť akékoľvek podmienky a záväzky, ktoré považuje za nevyhnutné, s cieľom zabezpečiť, že pomoc nebude narúšať hospodársku súťaž do takej miery, ktorá by odporovala spoločnému záujmu v prípade, že dotknutý členský štát neprijal žiadny záväzok, že prijme takéto opatrenia. Komisia môže od členského štátu napríklad požadovať, aby sám prijal určité opatrenia, aby uložil určité záväzky na príjemcu alebo aby upustil od poskytovania iných druhov pomoci príjemcovi počas obdobia reštrukturalizácie.

3.7. Transparentnosť

96. Členské štáty zabezpečia, aby nasledujúce informácie boli uverejnené na komplexnej webovej lokalite venovanej štátnej pomoci na celoštátnej alebo regionálnej úrovni:

- úplný text schválenej schémy pomoci alebo rozhodnutia o poskytnutí individuálnej pomoci a jeho vykonávacích ustanovení alebo odkaz na ne,
- názov orgánu alebo orgánov poskytujúcich pomoc,
- mená jednotlivých príjemcov, formu a výšku pomoci poskytnutej jednotlivým príjemcom, dátum poskytnutia, druh podniku (MSP/veľký podnik), región (na úrovni NUTS II), v ktorom sa príjemca nachádza, a hlavnú hospodársku oblasť, v ktorej príjemca vykonáva svoje činnosti (na úrovni skupiny NACE) ⁽⁴⁷⁾.

Od tejto požiadavky možno upustiť v prípade poskytnutia individuálnej pomoci do 500 000 EUR (60 000 EUR v prípade príjemcov pôsobiacich v sektore poľnohospodárskej prvovýroby). V prípade schém vo forme daňového zvýhodnenia môžu byť informácie o sumách individuálnej pomoci ⁽⁴⁸⁾ poskytnuté v nasledujúcich rozpätiach (v miliónoch EUR): [0,06–0,5] (v prípade príjemcov pôsobiacich v sektore poľnohospodárskej prvovýroby); [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30 a viac].

Tieto informácie musia byť uverejnené po prijatí rozhodnutia o poskytnutí pomoci, uchovávajú sa aspoň 10 rokov a musia byť dostupné pre širokú verejnosť bez obmedzení ⁽⁴⁹⁾. Členské štáty nebudú musieť uverejniť uvedené informácie pred 1. júlom 2016 ⁽⁵⁰⁾.

4. POMOC NA REŠTRUKTURALIZÁCIU V PODPOROVANÝCH OBLASTIACH

97. Podľa článku 174 zmluvy je hospodárska a sociálna súdržnosť prioritným cieľom Európskej únie a podľa článku 175 sa vyžaduje, aby ďalšie politiky prispievali k dosiahnutiu tohto cieľa ⁽⁵¹⁾. Komisia preto bude pri určovaní pomoci na reštrukturalizáciu v podporovaných oblastiach brať do úvahy potreby regionálneho rozvoja. Skutočnosť, že nezdravý podnik sa nachádza v podporovanej oblasti, však nie je dôvodom na zhovievavý prístup k pomoci na reštrukturalizáciu: v strednodobom alebo dlhodobom horizonte totiž regiónu nepomôže, ak sa budú spoločnosti umelo podporovať. Okrem toho je vo vlastnom záujme regiónu, aby v záujme podpory regionálneho rozvoja čo najrýchlejšie použil vlastné zdroje na rozvoj činností, ktoré sú životaschopné a udržateľné. Narušenia hospodárskej súťaže sa napokon musia minimalizovať aj v prípade, keď ide o pomoc podnikom v podporovaných oblastiach. V tejto súvislosti treba mať na zreteli aj možné škodlivé účinky presahovania, ktoré sa môžu prejaviť v dotknutej oblasti a ďalších podporovaných oblastiach.

⁽⁴⁷⁾ S výnimkou obchodného tajomstva a iných dôverných informácií v riadne odôvodnených prípadoch a so súhlasom Komisie [oznámenie Komisie o služobnom tajomstve v rozhodnutiach o štátnej pomoci, K(2003) 4582, Ú. v. EÚ C 297, 9.12.2003, s. 6].

⁽⁴⁸⁾ Suma, ktorá sa má zverejniť, je maximálne povolené daňové zvýhodnenie a nie suma odpočítaná každoročne (napr. pokiaľ ide o daňovú úľavu, má sa zverejniť maximálna povolená daňová úľava a nie skutočná suma, ktorá môže závisieť od zdaniteľných príjmov a meniť každý rok).

⁽⁴⁹⁾ Tieto informácie sa uverejnia do šiestich mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci (alebo v prípade pomoci vo forme daňového zvýhodnenia do jedného roka odo dňa, kedy sa musí predložiť daňové priznanie). V prípade neoprávnenej pomoci budú členské štáty povinné zabezpečiť uverejnenie týchto informácií následne, a to najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa rozhodnutia Komisie. Tieto informácie musia byť dostupné vo formáte, ktorý umožňuje ich vyhľadávanie, extrakciu a jednoduché uverejnenie na internete, napríklad vo formáte CSV alebo XML.

⁽⁵⁰⁾ Uverejnenie informácií o pomoci poskytnutej pred 1. júlom 2016 a v prípade fiškálnej pomoci uverejnenie informácií o požadovanej alebo udelenej pomoci pred 1. júlom 2016 sa nebude vyžadovať.

⁽⁵¹⁾ Článok 175 zmluvy ustanovuje okrem iného, že „formulovanie a uskutočňovanie politik a činností Únie a uplatňovanie vnútorného trhu prihlíada na ciele uvedené v článku 174 a prispieva k ich dosiahnutiu“.

98. Kritériá uvedené v kapitole 3 sú takto rovnako použiteľné aj v podporovaných oblastiach, a to dokonca aj vtedy, keď sa zohľadnia potreby regionálneho rozvoja. V podporovaných oblastiach, pokiaľ nie je uvedené inak v pravidlách štátnej pomoci pre daný sektor, však Komisia uplatní ustanovenia z oddielu 3.6.2 o opatreniach určených na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže tak, aby obmedzila negatívne systémové vplyvy pre daný región. To by mohlo zahŕňať najmä menej prísne požiadavky týkajúce sa zníženia kapacity alebo prítomnosti na trhu. V takých prípadoch sa bude rozlišovať medzi oblasťami oprávnenými na regionálnu pomoc podľa článku 107 ods. 3 písm. a) zmluvy a oblasťami oprávnenými podľa článku 107 ods. 3 písm. c) tak, aby sa brala do úvahy vyššia závažnosť regionálnych problémov v oblastiach oprávnených na pomoc podľa článku 107 ods. 3 písm. a). Keď si to vyžadujú osobitné okolnosti podporovaných oblastí, napríklad keď príjemca čelí mimoriadnym ťažkostiam pri získavaní nového trhového financovania, pretože sa nachádza v podporovanej oblasti, Komisia môže akceptovať príspevok, ktorý je menší ako 50 % nákladov na reštrukturalizáciu na účely bodu 64.

5. POMOC POSKYTOVATEĽOM SVHZ V ŤAŽKOSTIACH

99. Komisia pri posudzovaní štátnej pomoci pre poskytovateľov SVHZ v ťažkostiach zohľadní osobitný charakter SVHZ a najmä potrebu zabezpečiť kontinuitu poskytovania služby v súlade s článkom 106 ods. 2 zmluvy.
100. Poskytovatelia SVHZ môžu požiadať o štátnu pomoc, aby mohli aj naďalej poskytovať služby všeobecného hospodárskeho záujmu za podmienok, ktoré sú zlučiteľné s ich dlhodobou životaschopnosťou. Na účely bodu 47 môže byť teda obnovenie dlhodobej životaschopnosti založené najmä na predpoklade, že akákoľvek štátna pomoc, ktorá spĺňa požiadavky zlučiteľnosti podľa rámca SVHZ⁽⁵²⁾, rozhodnutia SVHZ⁽⁵³⁾, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007⁽⁵⁴⁾, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008⁽⁵⁵⁾ a usmernení pre letectvo⁽⁵⁶⁾ alebo nariadenia Rady (EHS) č. 3577/92⁽⁵⁷⁾ a usmernení pre námornú dopravu⁽⁵⁸⁾, bude aj naďalej k dispozícii po dobu platnosti akéhokoľvek poverenia prijatého pred obdobím reštrukturalizácie alebo počas neho.
101. V prípade, keď Komisia posudzuje pomoc pre poskytovateľov SVHZ v ťažkostiach podľa týchto usmernení, vezme do úvahy všetku štátnu pomoc, ktorú daný poskytovateľ prijal, vrátane akejkoľvek náhrady za povinnosti poskytovať služby verejného záujmu. Keďže ale poskytovatelia SVHZ môžu odvodiť veľkú časť svojich bežných príjmov z náhrad za poskytovanie služieb verejného záujmu, celková výška takto určenej pomoci môže byť veľmi vysoká v porovnaní s veľkosťou príjmu a môže nadhodnocovať zataženie štátu vo vzťahu k reštrukturalizácii príjemcu. Preto pri určovaní vlastného príspevku, ako sa vyžaduje v oddiele 3.5.2.1, Komisia nebude prihliadať na žiadnu náhradu za poskytovanie služby verejného záujmu, ktorá spĺňa požiadavky na zlučiteľnosť podľa rámca SVHZ, rozhodnutia SVHZ, nariadenia (ES) č. 1370/2007, nariadenia (ES) č. 1008/2008 a usmernení pre letectvo alebo nariadenia Rady (EHS) č. 3577/92 a usmernení pre námornú dopravu.
102. Keď sú na poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu potrebné aktíva, vyžadovanie odčlenenia týchto aktív prostredníctvom opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže na účely oddielu 3.6.2 nemusí byť prakticky uskutočniteľné. Komisia môže v takých prípadoch požadovať prijatie alternatívnych opatrení, ktoré zabezpečia, že hospodárska súťaž sa nebude narušovať v miere, ktorá by bola v rozpore so spoločným záujmom, a to najmä čo najrýchlejšie zavedenie spravodlivej hospodárskej súťaže vo vzťahu k daným SVHZ.

⁽⁵²⁾ Oznámenie Komisie – Rámec Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (2011)(Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 15).

⁽⁵³⁾ Rozhodnutie Komisie z 20. decembra 2011 o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu(Ú. v. EÚ L 7, 11.1.2012, s. 3).

⁽⁵⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70 (Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 1).

⁽⁵⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 293, 31.10.2008, s. 3), články 16, 17 a 18.

⁽⁵⁶⁾ Oznámenie Komisie: Usmernenia o štátnej pomoci pre letiská a letecké spoločnosti (Ú. v. EÚ C 99, 4.4.2014, s. 3).

⁽⁵⁷⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 3577/92 zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (Ú. v. ES L 364, 12.12.1992, s. 7).

⁽⁵⁸⁾ Oznámenie Komisie K(2004) 43 – Usmernenia Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci pre námornú dopravu (Ú. v. EÚ C 13 zo 17.1.2004, s. 3).

103. Keď poskytovateľ SVHZ nie je schopný splniť podmienky týchto usmernení, predmetná pomoc sa nemôže považovať za zlučiteľnú. V takýchto prípadoch však Komisia môže schváliť vyplatenie tejto pomoci, ak je to potrebné na zabezpečenie kontinuity SVHZ, kým bude službou poverený iný poskytovateľ. Komisia schváli pomoc iba vtedy, keď dotknutý členský štát objektívne preukáže, že pomoc je prísne obmedzená na výšku a trvanie nevyhnutné na zverenie služby novému poskytovateľovi.

6. SCHÉMY POMOCI PRE MENŠIE SUMY POMOCI A MENŠÍCH PRÍJEMCOV

6.1. Všeobecné podmienky

104. Pokiaľ členské štáty mienia poskytovať pomoc pre MSP a menšie štátne podniky v súlade s týmito usmerneniami, takáto pomoc by sa mala za bežných podmienok poskytovať v rámci schém. Používanie schém pomáha obmedzovať narušenia hospodárskej súťaže spojené s morálnym hazardom tým, že členskému štátu umožňuje vydať jasné vyhlásenie *ex ante* o podmienkach, za ktorých môže rozhodnúť o poskytnutí pomoci podnikom v ťažkostiach.
105. V schémach treba špecifikovať maximálnu výšku pomoci, ktorú možno poskytnúť akémukoľvek podniku ako súčasť operácie na zabezpečenie pomoci na záchranu, pomoci na reštrukturalizáciu alebo dočasnej podpory reštrukturalizácie, vrátane situácie, keď sa mení plán. Maximálna celková výška pomoci poskytnutej akémukoľvek podniku nesmie presiahnuť hodnotu 10 miliónov EUR vrátane akejkoľvek pomoci z iných zdrojov alebo v rámci iných schém.
106. Hoci sa zlučiteľnosť týchto schém bude posudzovať na základe podmienok stanovených v kapitolách 3, 4 a 5, je vhodné stanoviť v niektorých ohľadoch zjednodušené podmienky, aby členské štáty mohli uplatňovať tieto podmienky bez ďalšieho odkazu na Komisiu a znížili tak zaťaženie pre MSP a menšie štátne podniky, pokiaľ ide o poskytovanie vyžadovaných informácií. Vzhľadom na malé sumy pomoci a veľkosť daných príjemcov Komisia usudzuje, že možnosť značných narušení hospodárskej súťaže je v takýchto prípadoch menšia. Preto sa ustanovenia kapitol 3, 4 a 5 uplatňujú na tieto schémy *mutatis mutandis*, pokiaľ v oddieloch 6.2, 6.3, 6.4 a 6.5 nie je ustanovené inak. Táto kapitola obsahuje aj ustanovenia o dočasnej podpore reštrukturalizácie a o trvaní a hodnotení schém.

6.2. Cieľ spoločného záujmu

107. Hoci je nepravdepodobné, aby neúspech jednotlivého malého a stredného podniku⁽⁵⁹⁾ priniesol so sebou mieru sociálnych ťažkostí alebo zlyhanie trhu vyžadované na účely bodu 44, v prípade MSP existuje väčšia obava zo zničenia hodnoty, keď MSP, ktoré majú potenciál reštrukturalizovať sa a obnoviť tak svoju dlhodobú životaschopnosť, nedostanú možnosť tak urobiť z dôvodu problémov s likviditou. Preto pokiaľ ide o poskytovanie pomoci v rámci schém, stačí aby členský štát určil, že neúspech príjemcu by zrejme viedol k sociálnym ťažkostiam alebo zlyhaniu trhu, konkrétne, že:
- a) odchod inovačného MSP alebo MSP s vysokým potenciálom rastu by mohol mať negatívne dôsledky;
 - b) odchod podniku s rozsiahlymi väzbami na ďalšie miestne alebo regionálne podniky, najmä na ďalšie MSP, by mohol mať negatívne dôsledky;
 - c) zlyhanie alebo negatívne stimuly úverových trhov by inak životaschopný podnik priviedli do konkurzu alebo
 - d) vznikli by podobné zložité situácie riadne zdôvodnené príjemcom.
108. Odchylné od bodu 50 sa od príjemcov pomoci v rámci schém nebude vyžadovať predloženie prieskumu trhu.

⁽⁵⁹⁾ Na účely kapitoly 6 pojem „MSP“ zahŕňa aj menšie štátne podniky.

6.3. Vhodnosť

109. Požiadavka uvedená v bode 55 písm. d) sa považuje za splnenú, ak sa pomoc na záchranu poskytuje najviac na obdobie šesť mesiacov, počas ktorého sa musí vykonať analýza príjemcovej pozície. Do konca uvedeného obdobia:
- a) musí členský štát schváliť plán reštrukturalizácie alebo plán likvidácie, alebo
 - b) musí príjemca predložiť zjednodušený plán reštrukturalizácie podľa bodu 115, alebo
 - c) musí byť úver splatený alebo záruka ukončená.
110. Odchylné od bodu 57 sa od členských štátov nebude vyžadovať, aby posúdili, či náhrada určená v súlade s bodom 56 predstavuje vhodnú referenčnú hodnotu.

6.4. Primeranosť pomoci/pomoc obmedzená na minimum

111. Odchylné od bodu 64 môžu členské štáty zvažovať, že vlastný príspevok je primeraný, ak je vo výške najmenej 40 % nákladov na reštrukturalizáciu v prípade stredných podnikov alebo 25 % nákladov na reštrukturalizáciu v prípade malých podnikov.

6.5. Negatívne účinky

112. Členský štát, ktorý zamýšľa poskytnúť pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu alebo dočasnú podporu reštrukturalizácie, musí overiť, či je dodržaná zásada „jedenkrát a naposledy“, uvedená v oddiele 3.6.1. Na tento účel musí členský štát určiť, či dotknutý podnik už dostal v minulosti pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu alebo dočasnú podporu reštrukturalizácie, vrátane takej pomoci, ktorá bola poskytnutá pred nadobudnutím účinnosti týchto usmernení, ako aj akejkoľvek nenotifikovanej pomoci. Keď daný podnik už takúto pomoc dostal, a v prípade, že ubehlo menej ako desať rokov⁽⁶⁰⁾ od poskytnutia pomoci na záchranu alebo dočasnej podpory reštrukturalizácie, prípadne od skončenia obdobia reštrukturalizácie alebo pozastavenia plnenia plánu reštrukturalizácie (podľa toho, čo nastane neskôr), ďalšia pomoc na záchranu, pomoc na reštrukturalizáciu ani dočasná podpora reštrukturalizácie sa nesmú poskytnúť s výnimkou prípadov:
- a) keď dočasná podpora reštrukturalizácie nasleduje po poskytnutí pomoci na záchranu ako súčasť jednej reštrukturalizačnej operácie;
 - b) keď pomoc na reštrukturalizáciu nasleduje po poskytnutí pomoci na záchranu alebo dočasnej podpory reštrukturalizácie ako súčasť jednej reštrukturalizačnej operácie;
 - c) keď bola pomoc na záchranu alebo dočasná podpora reštrukturalizácie poskytnutá v súlade s týmito usmerneniami a po tejto pomoci nenasledovala pomoc na reštrukturalizáciu, ak:
 - i. v čase poskytnutia pomoci v súlade s týmito usmerneniami sa mohlo reálne predpokladať, že príjemca by bol dlhodobo životaschopný a
 - ii. nová pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu, alebo dočasná podpora reštrukturalizácie sa minimálne po piatich rokoch stane nevyhnutnou z dôvodu nepredvídateľných okolností, za ktoré príjemca nie je zodpovedný;
 - d) za výnimočných a nepredvídateľných okolností, za ktoré príjemca nie je zodpovedný.
113. Opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže môžu mať neprimeraný dosah na malé podniky, najmä ak sa vezme do úvahy zaťaženie vyplývajúce z vykonávania takýchto opatrení. Odchylné od bodu 76 preto členské štáty nie sú povinné vyžadovať takéto opatrenia od malých podnikov, pokiaľ sa v pravidlách štátnej pomoci platné pre konkrétne odvetvie nestanovuje inak. Malé podniky by však počas obdobia reštrukturalizácie nemali za bežných podmienok zvýšiť svoju kapacitu.

⁽⁶⁰⁾ Päť rokov v prípade sektora prvovýroby v poľnohospodárstve.

6.6. Dočasná podpora reštrukturalizácie

114. V niektorých prípadoch môže byť podnik schopný dokončiť reštrukturalizáciu bez potreby pomoci na reštrukturalizáciu, ak dokáže získať podporu vo forme likvidity na dlhšie obdobie, než je takáto podpora dostupná podľa podmienok pomoci na záchranu. Členské štáty môžu za podmienok uvedených ďalej zaviesť schémy, ktoré umožňujú pomoc vo forme likvidity na obdobie dlhšie než šesť mesiacov (uvádza sa to ako „dočasná podpora reštrukturalizácie“).
115. Dočasná podpora reštrukturalizácie musí spĺňať tieto podmienky:
- a) podpora musí pozostávať z pomoci vo forme úverových záruk alebo úverov;
 - b) finančné náklady na úver, alebo v prípade úverových záruk celkové finančné náklady zaručeného úveru vrátane úrokovej sadzby úveru a poplatku za záruku musia byť v súlade s bodom 116;
 - c) dočasná podpora reštrukturalizácie musí byť v súlade s ustanoveniami kapitoly 3 týchto usmernení zmenených touto kapitolou;
 - d) dočasnú podporu reštrukturalizácie možno poskytnúť na obdobie nepresahujúce 18 mesiacov mínus akékoľvek bezprostredne predchádzajúce obdobie pomoci na záchranu. Do konca uvedeného obdobia:
 - i. musí členský štát schváliť plán reštrukturalizácie podľa bodu 55 písm. d) bodu ii) alebo plán likvidácie, alebo
 - ii. musí byť úver splatený alebo záruka ukončená;
 - e) najneskôr šesť mesiacov od vyplatenia prvej splátky príjemcovi, mínus akékoľvek bezprostredne predchádzajúce obdobie pomoci na záchranu, musí členský štát schváliť plán reštrukturalizácie. Tento plán nemusí obsahovať všetky prvky uvedené v bodoch 47 až 52, ale musí minimálne určovať opatrenia, ktoré príjemca musí prijať na obnovu svojej dlhodobej životaschopnosti bez štátnej podpory.
116. Náhrada za dočasnú podporu reštrukturalizácie sa má stanoviť v sadzbe nie nižšej, ako je referenčná sadzba stanovená v oznámení Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb pre slabé podniky ponúkajúce bežnú úroveň kolateralizácie (v súčasnosti 1-ročná sadzba IBOR plus 400 bázických bodov)⁽⁶¹⁾. S cieľom zabezpečiť stimuly pre odchod z trhu by sa sadzba mala zvýšiť najmenej o 50 bázických bodov po uplynutí 12 mesiacov od vyplatenia prvej splátky príjemcovi (mínus akékoľvek bezprostredne predchádzajúce obdobie pomoci na záchranu).
117. Dočasná podpora reštrukturalizácie sa musí obmedziť na sumu potrebnú na udržanie príjemcu na trhu počas obdobia 18 mesiacov. Pri určovaní tejto sumy je potrebné zohľadniť výsledok vzorca uvedeného v prílohe I. Každá pomoc prevyšujúca výsledok tohto výpočtu bude poskytnutá len vtedy, ak bude riadne zdôvodnená poskytnutím plánu likvidity, v ktorom sa uvádzajú príjemcove potreby likvidity na nasledujúcich 18 mesiacov.
- 6.7. Trvanie a hodnotenie**
118. Komisia môže požadovať, aby členské štáty obmedzili trvanie určitých schém (zvyčajne na štyri roky alebo menej) a vykonali hodnotenie týchto schém.
119. Hodnotenia budú potrebné v prípade schém, pri ktorých je možnosť narušenia mimoriadne vysoká, t. j. kde je nebezpečenstvo výrazného obmedzenia hospodárskej súťaže, pokiaľ sa ich vykonávanie nepreskúma včas.

⁽⁶¹⁾ Pozri poznámku pod čiarou číslo 34.

120. Vzhľadom na ciele hodnotenia a s cieľom nevaliť na členské štáty neprimerané zaťaženie v súvislosti s projektmi pomoci v nižšej sume, sa toto vzťahuje len na schémy pomoci, ktoré majú k dispozícii veľké rozpočty alebo sa vyznačujú novátorskými znakmi, prípadne sa predpokladá významný trh, technológia alebo zmeny právnych predpisov. Hodnotenie musí uskutočniť odborník nezávislý od orgánu poskytujúceho štátnu pomoc na základe spoločnej metodiky⁽⁶²⁾, pričom sa toto hodnotenie musí zverejniť. Hodnotenie sa musí včas predložiť Komisii, aby mohla posúdiť prípadné predĺženie schémy pomoci, a v každom prípade po skončení platnosti schémy. Presný rozsah a metodika tohto hodnotenia, ktoré sa má uskutočniť, sa vymedzia v rozhodnutí o schválení opatrenia pomoci. Pri akomkoľvek následnom opatrení pomoci s podobným cieľom sa musia zohľadniť výsledky tohto hodnotenia.

7. POSTUPY

7.1. Zrýchlený postup pri pomoci na záchranu

121. Komisia sa bude v čo najväčšej možnej miere snažiť, aby do jedného mesiaca prijala rozhodnutie v súvislosti s pomocou na záchranu, ktorá spĺňa všetky podmienky uvedené v kapitole 3 a nasledujúce kumulatívne podmienky:

a) pomoc na záchranu sa obmedzí na sumu vyplývajúcu zo vzorca uvedeného v prílohe I a neprevyšuje sumu 10 miliónov EUR;

b) pomoc sa neposkytuje v situáciách uvedených v bode 72 písm. b) alebo c).

7.2. Postupy týkajúce sa plánov reštrukturalizácie

7.2.1. Realizácia plánu reštrukturalizácie

122. Prijemca musí úplne realizovať plán reštrukturalizácie a musí splniť akékoľvek ďalšie povinnosti stanovené v rozhodnutí Komisie, ktorým sa pomoc schvaľuje. Komisia bude považovať chyby pri realizácii plánu alebo pri plnení iných povinností za zneužitie pomoci bez toho, aby bol dotknutý článok 23 nariadenia (ES) č. 659/1999 a možnosť konania pred Súdnyim dvorom v zmysle článku 108 ods. 2 druhého pododseku zmluvy.

123. Keď sa reštrukturalizačné operácie vzťahujú na viac rokov a týkajú sa značných súm pomoci, môže Komisia požadovať, aby sa platba pomoci na reštrukturalizáciu rozdelila na splátky, a platbu každej splátky môže podmieniť:

a) potvrdením toho, že každá etapa plánu reštrukturalizácie sa uspokojivo realizuje v súlade s naplánovaným časovým rozvrhom, a to pred každou platbou, alebo

b) poskytnutím svojho súhlasu pred každou platbou po overení si, že plán sa uspokojivo realizuje.

7.2.2. Zmena plánu reštrukturalizácie

124. Ak bola pomoc na reštrukturalizáciu schválená, môže dotknutý členský štát počas obdobia reštrukturalizácie požiadať Komisiu, aby dala súhlas na vykonanie zmien v pláne reštrukturalizácie a vo výške pomoci. Komisia môže tieto zmeny povoliť, pokiaľ spĺňajú nasledujúce podmienky:

a) revidovaný plán musí stále preukazovať návrat k životaschopnosti v rámci rozumného časového plánu;

b) ak sa zvýšia náklady na reštrukturalizáciu, musí sa zodpovedajúco zvýšiť aj vlastný príspevok;

c) ak sa zvýši výška pomoci, opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže musia mať väčší rozsah než pôvodne uložené opatrenia;

⁽⁶²⁾ Takúto spoločnú metodiku môže poskytnúť Komisia.

- d) pokiaľ navrhované opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže majú menší rozsah v porovnaní s pôvodne uloženými, výška pomoci sa musí zodpovedajúco znížiť;
- e) nový časový harmonogram vykonávania opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže sa môže oneskorovať vzhľadom na pôvodne prijatý časový harmonogram výlučne z dôvodov, na ktoré nemá dosah ani príjemca, ani členský štát. Pokiaľ tomu tak nie je, výška pomoci sa musí zodpovedajúco znížiť.
125. Ak sa podmienky uložené Komisiou alebo záväzky dané členskými štátmi uvoľnia, výška pomoci sa musí zodpovedajúco znížiť alebo sa môžu stanoviť iné podmienky.
126. V prípade, že dotknuté členské štáty zavedú zmeny do odsúhlaseného plánu reštrukturalizácie bez toho, aby riadne informovali Komisiu, alebo sa príjemca odchytil od odsúhlaseného plánu reštrukturalizácie, Komisia začne konanie na základe článku 108 ods. 2 zmluvy tak, ako je stanovené v článku 16 nariadenia (ES) č. 659/1999 (zneužitie pomoci) bez toho, aby bol dotknutý článok 23 nariadenia (ES) č. 659/1999 a možnosť konania pred Súdnyh dvorom podľa článku 108 ods. 2 druhého pododseku zmluvy.
- 7.2.3. *Potreba notifikovať Komisii akúkoľvek pomoc poskytnutú príjemcovi počas obdobia reštrukturalizácie*
127. V prípade, keď sa pomoc na reštrukturalizáciu skúma na základe týchto usmernení, poskytnutie akejkoľvek inej pomoci počas obdobia reštrukturalizácie, dokonca v súlade so schémou, ktorá už bola schválená, má tendenciu ovplyvniť posúdenie Komisie, pokiaľ ide o nevyhnutný rozsah opatrení na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže.
128. Preto v notifikáciách pomoci na reštrukturalizáciu sa musia uvádzať všetky ďalšie druhy pomoci, ktoré sa plánujú poskytnúť príjemcovi počas obdobia reštrukturalizácie, pokiaľ sa na ne nevzťahuje pravidlo *de minimis* alebo nariadenia o výnimke. Komisia berie ohľad na takúto pomoc pri posudzovaní pomoci na reštrukturalizáciu.
129. Akúkoľvek pomoc, ktorá sa poskytuje počas obdobia reštrukturalizácie, vrátane pomoci poskytnutej na základe schválenej schémy, treba samostatne notifikovať Komisii v prípade, keď o tom nebola informovaná v čase jej rozhodnutia o pomoci na reštrukturalizáciu.
130. Komisia zabezpečí, aby pri poskytovaní pomoci na základe schválených schém nedochádzalo k obchádzaniu požiadaviek týchto usmernení.

8. SPRÁVY A MONITOROVANIE

131. V súlade s nariadením Rady (ES) č. 659/1999 a nariadením Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004⁽⁶³⁾ musia členské štáty predkladať Komisii ročné správy. Tieto ročné správy budú zverejnené na webovej lokalite Komisie.
132. Pri prijímaní rozhodnutia podľa týchto usmernení môže Komisia uložiť ďalšie ohlasovacie povinnosti týkajúce sa poskytnutej pomoci, aby bolo možné overiť, či sa rozhodnutie o schválení opatrenia pomoci dodržiava. V niektorých prípadoch môže Komisia vyžadovať vymenovanie správcu pre monitorovanie, správcu odpredaja alebo oboch, s cieľom zabezpečiť súlad s podmienkami a povinnosťami, s ktorými je schválenie pomoci spojené.

9. VHODNÉ OPATRENIA UVEDENÉ V ČLÁNKU 108 ODS. 1 ZFEÚ

133. Podľa článku 108 ods. 1 zmluvy Komisia v prípade potreby navrhne, aby členské štáty zmenili svoje existujúce schémy pomoci s cieľom zosúladiť ich s týmito usmerneniami najneskôr do 1. februára 2015. Komisia podmieni schválenie akejkoľvek budúcej schémy súladom s týmito ustanoveniami.

⁽⁶³⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

134. Členské štáty sú vyzvané, aby vyjadrili svoj výslovný a bezpodmienečný súhlas s vhodnými opatreniami navrhovanými v bode 133 do dvoch mesiacov odo dňa uverejnenia týchto usmernení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Ak Komisia od niektorého členského štátu nedostane odpoveď, bude predpokladať, že príslušný členský štát nesúhlasí s navrhovanými opatreniami.

10. DÁTUM UPLATŇOVANIA A TRVANIE

135. Komisia bude uplatňovať tieto usmernenia s účinnosťou od 1. augusta 2014 do 31. decembra 2020.
136. Notifikácie, ktoré Komisia zaregistrovala pred 1. augustom 2014, sa budú skúmať v zmysle platných kritérií v čase notifikácie.
137. Komisia preskúma na základe týchto usmernení zlučiteľnosť s vnútorným trhom v prípade každej pomoci na záchranu alebo pomoci na reštrukturalizáciu poskytnutej bez jej schválenia, teda v rozpore s článkom 108 ods. 3 zmluvy, pokiaľ sa nejaká alebo všetka pomoc poskytuje po ich uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
138. Vo všetkých ostatných prípadoch uskutoční preskúmanie na základe usmernení, ktoré platili v čase poskytnutia pomoci.
139. Bez ohľadu na ustanovenia bodov 136, 137 a 138 bude Komisia pri preskúmaní pomoci pre poskytovateľov SVHZ v ťažkostiach uplatňovať ustanovenia kapitoly 5 od 1. augusta 2014 bez ohľadu na to, kedy bola táto pomoc notifikovaná alebo poskytnutá.
140. V prípade, že Komisia so zreteľom na bod 9 rámca SVHZ bude skúmať na základe týchto usmernení akúkoľvek pomoc poskytnutú pred 31. januárom 2012 poskytovateľovi SVHZ v ťažkostiach, bude považovať takúto pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak bude v súlade s ustanoveniami rámca SVZH, s výnimkou bodov 9, 14, 19, 20, 24, 39 a 60.
-

PRÍLOHA I

Vzorec ⁽¹⁾ na výpočet maximálnej výšky pomoci na záchranu alebo dočasnej podpory reštrukturalizácie za šesťmesačné obdobie

$$\frac{EBIT_t + depreciation_t - (working\ capital_t - working\ capital_{t-1})}{2}$$

Vzorec vychádza z prevádzkových výsledkov príjemcu (EBIT, zisk pred úrokmi a zdanením) zaznamenaných v roku pred poskytnutím/notifikovaním pomoci (označené ako t). K tejto sume sa opäť pripočítali odpisy. Od tohto súčtu sa potom musia odpočítať zmeny obežného kapitálu. Zmena obežného kapitálu sa vypočíta ako zmena rozdielu medzi obežným majetkom a krátkodobými záväzkami ⁽²⁾ za posledné uzatvorené účtovné obdobia. Rovnako bude potrebné jednoznačne uviesť aj prípadné oprávky na úrovni prevádzkového výsledku a výsledok by tieto oprávky nemal zahŕňať.

Vzorec je určený na odhad negatívneho prevádzkového peňažného toku príjemcu v roku, ktorý predchádza podaniu žiadosti o pomoc (alebo pred poskytnutím pomoci v prípade nenotifikovanej pomoci). Polovica tejto sumy by mala udržať príjemcu na trhu počas obdobia šiestich mesiacov. Preto výsledok vzorca treba na účely bodu 60 vydeliť dvoma. Na účely bodu 117 sa výsledok vzorca musí vynásobiť koeficientom 1,5.

Tento vzorec sa môže použiť iba v prípade, keď je výsledkom záporná suma. Ak výsledok bude kladný, je potrebné poskytnúť podrobné vysvetlenie preukazujúce, že príjemca je podnik v ťažkostiach v zmysle definície v bode 20.

Príklad:

Zisk pred úrokmi a zdanením (v mil. EUR)	(12)	
Odpisy (v mil. EUR)	2	
Súvaha (v mil. EUR)	k 31. decembru, t	k 31. decembru, t-1
<i>Obežný majetok</i>		
Hotovosť alebo ekvivalenty	10	5
Pohľadávky	30	20
Zásoby	50	45
Náklady budúcich období	20	10
Ostatný obežný majetok	20	20
Obežný majetok spolu	130	100
<i>Krátkodobé záväzky</i>		
Záväzky	20	25
Časovo rozlíšené výdavky	15	10
Výnosy budúcich období	5	5
Krátkodobé záväzky spolu	40	40
Obežný kapitál	90	60
Zmena obežného kapitálu	30	

⁽¹⁾ K hodnote EBIT (zisk pred úrokmi a zdanením) sa musia opäť pripočítať odpisy v tom istom období plus zmeny v obežnom kapitáli za dvojročné obdobie (rok pred podaním žiadosti a predchádzajúci rok), delené dvoma, čím sa určí hodnota na šesť mesiacov.

⁽²⁾ Obežný majetok: likvidné prostriedky, pohľadávky (účty odberateľov a dlžníkov), ostatný obežný majetok a náklady budúcich období, zásoby. Krátkodobé záväzky: finančný dlh, záväzky z obchodných vzťahov (účty dodávateľov a veriteľov) a ostatné krátkodobé záväzky, výnosy budúcich období, ostatné časovo rozlíšené záväzky, daňové záväzky.

$[-12 + 2 - 30]/2 = -20$ miliónov EUR.

Keďže výsledok vzorca je vyšší ako 10 miliónov EUR, nemožno použiť zrýchlený postup opísaný v bode 121. Navyše v tomto prípade, ak výška pomoci na záchranu je viac ako 20 miliónov EUR alebo výška dočasnej podpory reštrukturalizácie je viac ako 60 miliónov EUR, výška pomoci sa musí riadne odôvodniť poskytnutím plánu likvidity, v ktorom sú vyčíslené potreby likvidity príjemcu.

PRÍLOHA II

Orientačný model plánu reštrukturalizácie

V tejto prílohe je uvedený orientačný obsah plánu reštrukturalizácie, ktorý má pomôcť členským štátom a Komisii pri čo najefektívnejšej príprave a skúmaní plánov reštrukturalizácie.

Nasledujúce informácie neovplyvňujú podrobnejšie požiadavky uvedené v usmerneniach týkajúcich sa obsahu plánu reštrukturalizácie a iných záležitostí, ktoré musí príslušný členský štát preukázať.

1. Opis príjemcu
 2. Opis trhu alebo trhov, na ktorých príjemca pôsobí
 3. Preukázanie sociálnych ťažkostí, ktorým má pomoc predchádzať, alebo zlyhania trhu, ktoré má pomoc riešiť, porovnanie s dôveryhodným alternatívnym scenárom nezahŕňajúcim štátnu pomoc, ktoré ukáže, v akom zmysle by uvedený cieľ alebo ciele neboli dosiahnuté, alebo by boli dosiahnuté len čiastočne v prípade alternatívneho scenára
 4. Opis zdrojov príjemcových ťažkostí (vrátane posúdenia úlohy akýchkoľvek nedostatkov v podnikateľskom modeli príjemcu alebo v jeho systéme riadenia pri vzniku týchto ťažkostí a miery, do akej by bolo možné predísť daným ťažkostiam pomocou vhodných a včasných opatrení vedenia) a analýza slabých a silných stránok, príležitostí a hrozieb (SWOT)
 5. Opis možných plánov na nápravu príjemcových problémov a porovnanie týchto plánov z hľadiska výšky požadovanej štátnej podpory a predpokladaných výsledkov týchto plánov
 6. Opis štátnej intervencie, úplné podrobnosti o každom opatrení štátu (vrátane formy, výšky a náhrady za každé opatrenie) a preukázanie, že zvolené nástroje štátnej pomoci sú vhodné pre problémy, ktoré majú riešiť
 7. Náčrt postupu realizácie uprednostneného plánu s cieľom obnoviť dlhodobú životaschopnosť príjemcu v primeranej lehote (v zásade nesmie presiahnuť tri roky), vrátane časového harmonogramu úkonov a výpočtu nákladov každého úkonu
 8. Podnikateľský plán, v ktorom sa uvádzajú finančné výhľady na nasledujúcich päť rokov a preukázanie návratu k dlhodobej životaschopnosti
 9. Preukázanie návratu k životaschopnosti v rámci základného aj pesimistického scenára, predstavenie použitých predpokladov a ich zdôvodnenie na základe prieskumu trhu a analýza citlivosti
 10. Navrhovaný vlastný príspevok a navrhované opatrenia týkajúce sa rozdelenia zaťaženia
 11. Navrhované opatrenia na obmedzenie narušení hospodárskej súťaže
-